

**Kam se ptáčku,
kam schováš?**

O POSLEDNÍ VLAŠTOVCE

Eduard Petiška

Všichni ptáci neodlétají před zimou do teplých krajin. Ale vlaštovky by u nás v zimě umřely hladu. Chytají komáry a mouchy a komáři a mouchy v zimě nelétají.

A tak se na podzim vlaštovky slétají na elektrické dráty za vesnicí a chystají se, že spolu odletí. Jednou zase seděly na drátech a užuž chtěly odletět. Vtom se ozvala vlaštovka, která seděla až na konci řady:

„Počkejte, sestřičky, chvíli. Ještě nám chybí vlaštovka z chalupy na stráni.“

Nejstarší vlaštovka řekla: „Proč bychom chvíli nepočkaly? Počkáme na poslední vlaštovku a odletíme s ní.“

Vlaštovky čekaly, poposedaly na drátě, občas jedna vylétla z řady a rozhlížela se a zase se vrátila.

„Už letí poslední vlaštovka?“ ptaly se jí ostatní.

„Neletí, ještě neletí,“ povídala vlaštovka, která si sedlala vedle nich.

Poslední vlaštovka nepřiletěla. Už zvonili ve vsi poledne.

„Kde jen může být?“ vrtěly vlaštovky hlavami a přihlazovaly si zobáčkem peří. „Neměly bychom raději odletět bez ní?“

„Počkejte chvíli, jenom chvíličku,“ prosila vlaštovka na konci řady.

„Chvíli můžeme počkat,“ řekla nejstarší vlaštovka.

Čekaly chvíli a ještě chvíli a ještě. Ale poslední vlaštovka stále neletěla.

Už chodily děti ze školy, už přijížděli domů první dělníci na kolech a motocyklech.

„Doleť se podívat do chalupy na stráň,“ řekla nejstarší vlaštovka vlaštovce na konci řady, „snad se poslední vlaštovce něco přihodilo.“

Vlaštovka letěla na stráň. Tam měla poslední vlaštovka hnízdo ne chlívě vedle chalupy. Hnízdo bylo přilepené až u samého stropu. Ale poslední vlaštovka v hnízdě nebyla.

Smutně letěla vlaštovka zpátky a řekla ostatním:

„Byla jsem, sestřičky, v chalupě na stráni, ale poslední vlaštovku jsem nenašla.“

„Teď už čekat nemůžeme,“ volaly všechny, „do večera musíme být u velikého rybníka. To bychom tam nedoletěly. Odletíme bez poslední vlaštovky.“ Zvedly křídla, zakroužily nad silnicí a nad polem a zamířily k řece.

Poslední vlaštovka o tom nevěděla. Létala nad zahradami. Slunce pěkně svítilo, a proto ještě tu a tam sezobla mušku. Když se dost nalítala, posadila se na jabloňovou větev, dívala se nahoru na modré nebe a zase dolů na zelenou trávu. V trávě uviděla ježka. Ježek někam pospíchal.

„Kampak, ježku, tak pospícháš?“ zavolala vlaštovka.

„Pospíchám, vlaštovko,“ povídal ježek, „jak bych nespíchal, brzy bude zima a já ještě nenašel hezký koutek, kde bych se zahrabal do listí a přespal zimu.“

„Co to povídáš o zimě?“ divila se vlaštovka, „vždyť svítí slunce a právě jsem chytila mouchu.“

„Možná,“ řekl ježek, „že dneska hřeje slunce naposled. Pak už bude jen svítit a nezahřeje. Napadne sníh a kde já pak najdu teplý koutek na přezimování?“

Vlaštovka slyšela o zimě nerada a ježkovi nevěřila. Odletěla ze zahrady, létá nad polem a uvidí křečka. Křeček nespíchá, odpočívá na sluníčku. Vlaštovka se zaraďuje:

„To jsem, křečku, ráda, že tě vidím. Málem bych byla uvěřila ježkovi. Pospíchal a pospíchal, že prý bude brzy zima. Ty nespícháš, vid'. Slunce bude jistě dlouho svítit a hřát.“

„Proč bych pospíchal,“ říká křeček. „Už jsem se dost nasháněl. Nanosil jsem si do své díry zrní třeba na dvě zimy. Teď odpočívám. Pro mě za mě může sníh napadnout už dnes v noci.“

Vlaštovka se polekala. Letí a ohlíží se na slunce.

„Vlaštovko, vlaštovko,“ uslyší volání. Na samém vršku vysokého smrku sedí veverka. „Kampak letíš?“ ptá se zvědavá veverka.

„Hněvám se,“ povídá vlaštovka, „všichni mě straší, že bude brzy zima. Co říkáš ty, veverko?“

„Už jsem si nanosila do hnízda hromádku lískových oříšků,“ kývá veverka hlavou „ale zdá se mi, že jich pořád ještě nemám dost. Loni jsem měla hlad. Zima byla dlouhá a zásoby mi nestačily.“

„Každý hovoří jen o zimě,“ říká vlaštovka, „poletím se podívat ke špačkovi a poradím se s ním.“

Špaček bydlil v budce na vysoké hrušni. Sedával na hrušni a hvízdal si písničku. Dneska špaček na hrušni neseděl. Na větvi seděla černobílá kočka a mhouřila oči.

„I ty darebná kočko, že jsi špačka snědla!“ rozkřikla se vlaštovka.

„Ráda bych ho byla snědla, mňau,“ protahovala se kočka, „ale už je pryč. Uletěl s ostatními špačky do teplých krajin. Bude brzy zima.“

Teď se už vlaštovka nepotřebovala nikoho přeptávat. Letěla rychle za vesnici, ale vlaštovky tam nebyly.

Tak to jsem opravdu poslední,“ řekla si vlaštovka, „musím letět za nimi, snad je ještě dohoním.“

Ostatní vlaštovky byly už u velkého rybníka a povídaly si o poslední vlaštovce.

„Přijde zima a poslední vlaštovka umře hladu,“ povídá jedna.

„Zmrzne,“ povídá druhá.

„Ubohá vlaštovka,“ povídá třetí.

„Tady jsem,“ zavolá nad nimi poslední vlaštovka.

„Tady je, tady je,“ křičí všechny vlaštovky, vítají poslední vlaštovku a létají kolem ní.

Starý žabák, který seděl na plochem kameni, se šustotu vlaštovčích křídel tak polekal, že spadl po hlavě do rybníka. Myslil si, chudák, že se k rybníku vrátili čápi.

POHÁDKA O SÝKORCE

„Tatínku!“ volá Honzík, „kdy už konečně půjdeme stavět sýkorkám krmítko, zima je skoro za dveřmi a my ho pořád ještě nemáme?“

Tatínek chytl Honzíka za ruku a řekl mu: „Zítra je sobota, tak se do toho dáme.“

Honzík se nemohl dočkat a hrozně moc si přál, aby už bylo ráno. Stále se přetáčel ze strany na stranu a nemohl usnout.

Ráno přišel tatínek do pokojíčku za Honzíkem, který ještě spinkal: „Tak co, ty nebudeš vstávat?“

Když se Honzík probral, v mžiku vyskočil z postele a rozběhl se do koupelny. S kartáčkem se pomazlil jen krátce a už volal na tatínka: „Táto, počkej na mě. Nesmíš mi utéct!“ skoro nařídil tatínkovi.

„Neboj se, počkám.“

Jakmile se umyl, ustlal svou postýlku a nasnídal, mohl s tátou vyrazit na zahrádku.

Venku nachystal tatínkovi pilku, kladívko, pár hřebíčků a spokojeně se pustili do práce. Honzík tatínka velice pečlivě pozoroval, protože příště by si to chtěl vyzkoušet sám. Sám by chtěl postavit ptáčkům krmítko. Po celou dobu, kterou oba věnovali stavbě krmítka, sledovala je s povzdálí sýkorka Anička. Zaujatě pozorovala Honzíkovo nadšení a elán, se kterým pomáhal.

„Hotovo!“ zvolal táta.

„Hurá!“ výskal si Honzík s jikrami v očích. „Mám tě rád, děkuji,“ dodal Honzík.

„Teď už klidně může přijít zima, vid' Honzo?“ zeptal se tatínek a byl hrdý.

„Ano, to tedy opravdu může. Každý den jim tady budu chodit vyměňovat vodu a nosit zrní nebo drobký chleba.“ A jak řekl, tak také udělal. Půjčil si malou židličku z verandy, nabral si ze sudu trochu zrní a do druhého kelímku nalil trochu vody. Vše položil do krmítka.

Když druhého dne ráno po probuzení rozhrnul záclonu svého pokojíčku, nestačil se divit. Vzduchem poletovaly sněhobílé vločky různých tvarů. „Sněží, ach to je nádhera,“ zvolal radostně a běžel za rodiči do ložnice.

„Maminko, tatínku, venku nádherně sněží!“

Tatínek koukl z okna: „Máš pravdu, Martin na bílém koni přijel.“

„Můžu se jít podívat, jestli jsou v krmítku ptáčci?“ zeptal se šťastný Honzík.

Maminka zívla a svolila: „Pořádně se oblékni a ať jsi za chvíli zpátky.“

Tímhle mu maminka udělala obrovskou radost, však si také všiml, jak tatínek na maminku mrká. Oblékl se a za okamžik stál před svým krmítkem. Právě ve chvíli, kdy si do zobáčku nabírala kousky chleba sýkorka.

„Ahoj Honzíku, děkuji ti za toto správnácké krmítko. Mnoha ptáčkům tímto pomůžeš,“ zašvitořila sýkorka.

Honzík zůstal stát jako přikovaný, nevěřil svým uším.

„Pouze dětská mysl dokáže rozumět řeči zvířátek,“ odpověděla překvapenému Honzovi sýkorka. „Jmenuji se Anička,“ představila v zápětí.

„Pouze dětská mysl?“ zeptal se.

„Ano,“ odpověděla.

Honzík ještě dojatý řekl: „Svolej všechny své kamarády. Vyříd jim, že každý den tady budu nosit papání.“

„Ano, vyřídím, a ještě jednou děkuji.“

Poté se spolu rozloučili, Honzík utíkal domů a Anička odletěla vyřídít kamarádům vzkaz. Každý následující den stál Honzík na zahrádce a plnil to, co slíbil. Sledoval ptáčky, kteří se chodili k němu nasytit. Tu zimu i mnoho následujících přečkali ptáčci z okolí, díky Honzovi, bez úhony.

Ptáci stálí

(klikni na obrázek)

straka

pěnkava

sýkora

strakapoud

bažant

vrabec

kos

Ptáci stěhovaví

(klikni na obrázek)

kukačka

vlaštovka

jiříčka

volavka

čáp

špaček

husa divoká

NASHLEDANOU PTÁČKOVÉ!

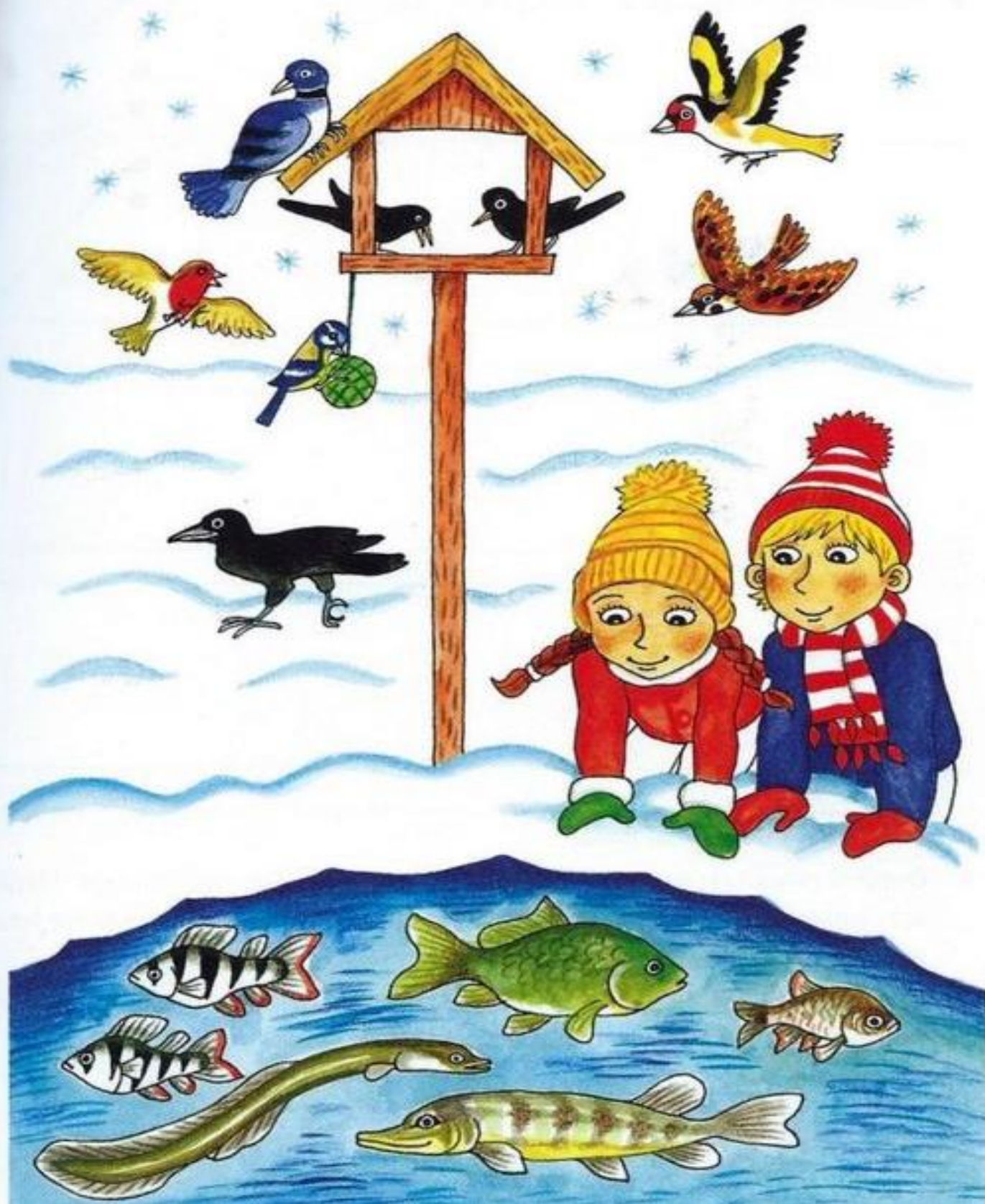

• Ptáčky pojmenuj a ty, kteří odlétají do teplých krajín, přiřaď čarou ke sluníčku.

KRMÍTKO PRO PTÁČKY

- Jaké krmení dáváme ptáčkům a rybám v zimě? Umíš je pojmenovat?
- Kam ptáček letí, kterým směrem má zobáček? Co je na obrázku dole a co nahoře? Podle směru označ ptáčka a rybičku písmenem P – pravá strana, L – levá strana.

PÍSNÍČKY

Bude zima, bude mráz - <https://www.youtube.com/watch?v=LldpckcKmrw>

Vrabc a sýkorka

Lidová

Vzal vra-be-ček na ta - ne -ček sý - kor - ku, mě - lí spo - lu jed - nou só - lo na bor - ku.
Vra - bec sa - mé sko - ky, sý - kor - ka zas kro - ky, neš - lo jim to do - hro - ma - dy na bor - ku.

TOULAVÍ PTÁCI

Text a hudba:
Marie Kružilková

1. My jsme ptáci tou - la - ví, se - ze - ní nás ne - ba - ví, proto
klouzavým letem cestujem světem, ptáci jsme stěhovaví.
Velká, velká no - ví - na, letí čápi z ko - mí - na. To jim
sluníčko řeklo - leťte tam, kde je teplo, podzim právě začíná.
(doma zase je teplo, jaro právě začíná).

BÁSNIČKY

Potkala jsem vlaštovku,
ona se mě zeptala:
"nevidělas ostatní?
Já jsem dneska zaspala.
Měly jsme tu v osm sraz,
bude podzim, tak je čas,
letět - nevíš kde je jih?
Mohla bys mi poradit?"

Létá nízko nad zemí,
dává lidem znamení.
Pršet bude za chvíličku,
honem sáhni po deštničku.

Vlaštovičko leť, už je na tě čas,
listí žloutne, poletuje,
po strništích vítr duje,
bude brzy mráz.
autor textu: J.V. sládek

Vlaštovka
„Vrabčáku, ty nemáš zdání,
co je pravé stěhování.“
Vlaštovka si povzdechne,
„snad mě někdo vyslechne.“
„Lítám tam a zase zpátky,
na to je můj rozum krátký.
Proč je to tak zařízeno?
Nikdy nemám vybaleno!“

Podzim je tu, vítr je tu,
Chystají se draci k letu
Až odletí s vlaštovkami
Zůstanem tu bez nich sami

Končí léto, podzim je tu,
chystají se ptáci k letu.
Let'ťe ptáčci let'ťe,
na jaře se vraťte.

Na slovičko, vlaštovičko
Vítej doma, vlaštovičko,
zastavíš se na slovičko?
Já ti povím, jak se žilo,
když tu v zimě bylo bílo
a na střechách rampouchy
a celý kraj bez mouchy.
Ty zas řekneš, jak se létá
na výlety přes půl světa,
na výlety k pyramidám
přes moře a pohoří,
vlaštovičko, rád tě vidám,
s tebou se to švitoří!

BÁSEŇ S POHYBEM

*Típ, típ, típ, vrabec vrabce štíp,
Vytrhli si po peříčku, honili se u keříčku,
Típ, típ, típ, vrabec vrabce štíp.*

(ruce na ramena, v rytmu se pohupovat na míči)
(běh okolo míče/obruče - rukou přidržovat míč, dosednutí)
(viz první část)

HÁDANKA

STĚHOVAVÍ PTÁCI

HÁDANKA NA ROZLOUČENOU

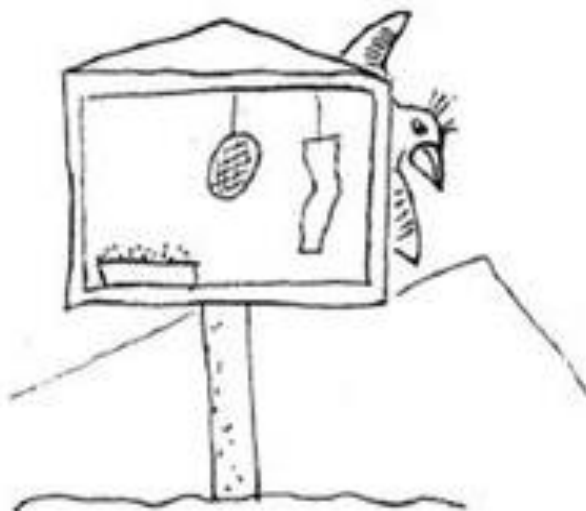
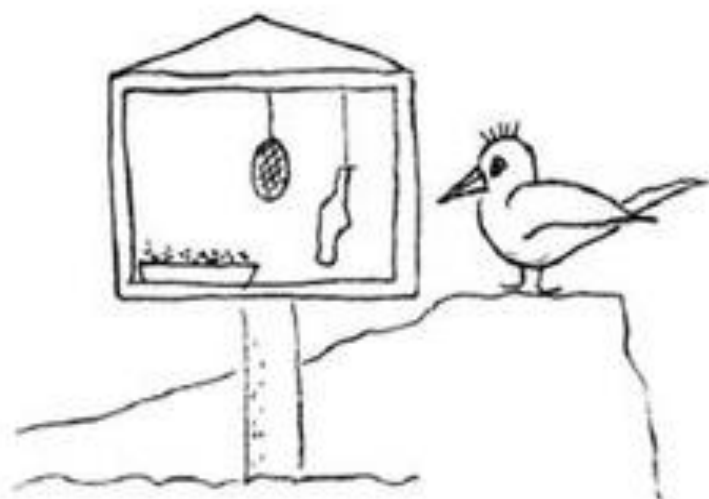
Svoje hnízda zamykají, na cestu se chystají
Naposledy zašvitoří, druzí zase klapají.
Těšíme se na vás zjara! Tohleto nám říkají

(ЧАПІ, ВЛАСТОВКІ)

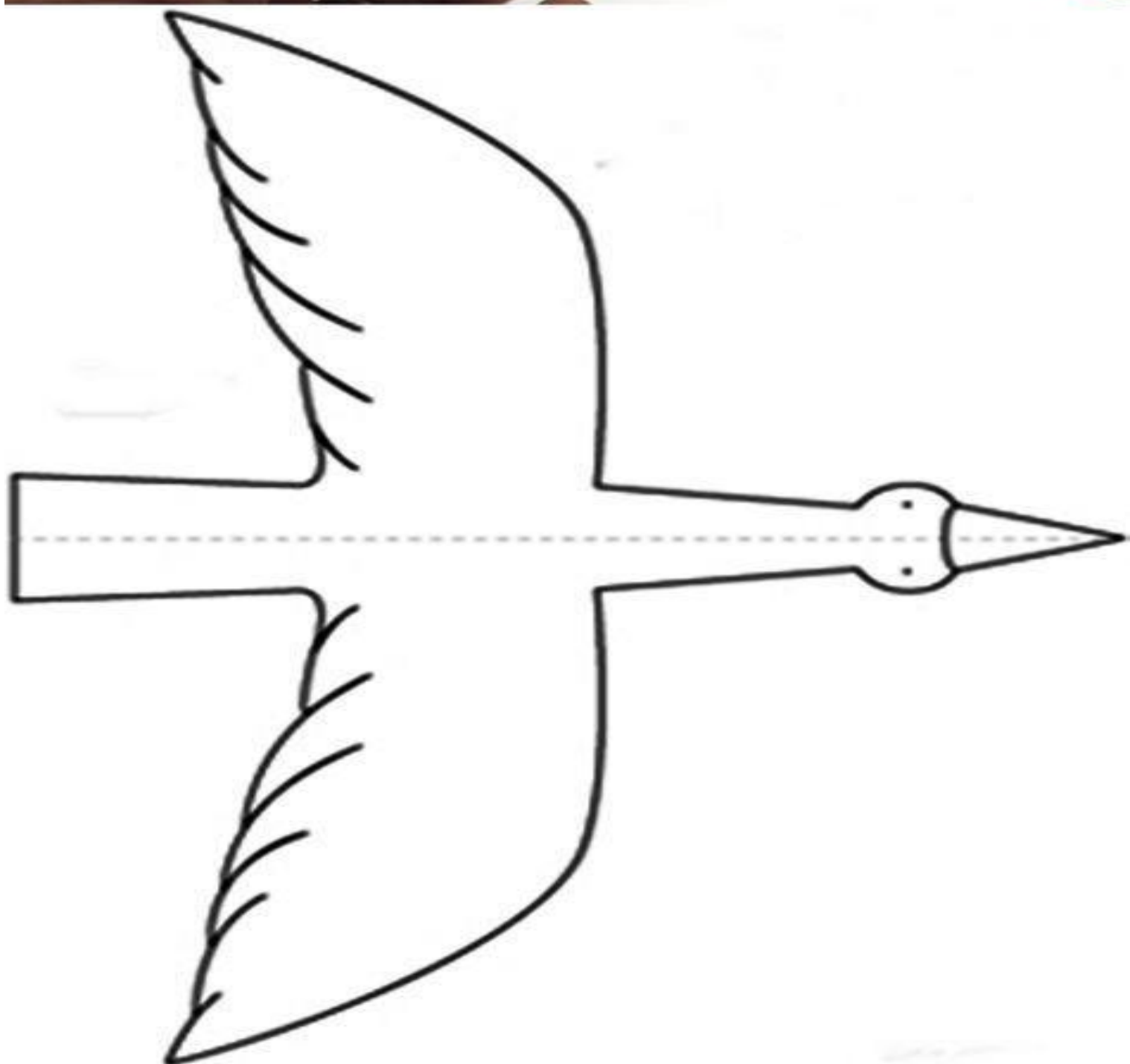

POPIS OBRÁZKŮ (ŘEKNI, KDE SE NACHÁZÍ PTÁČEK) –

procvičování prostorových pojmů (nad, pod, vedle, ...)

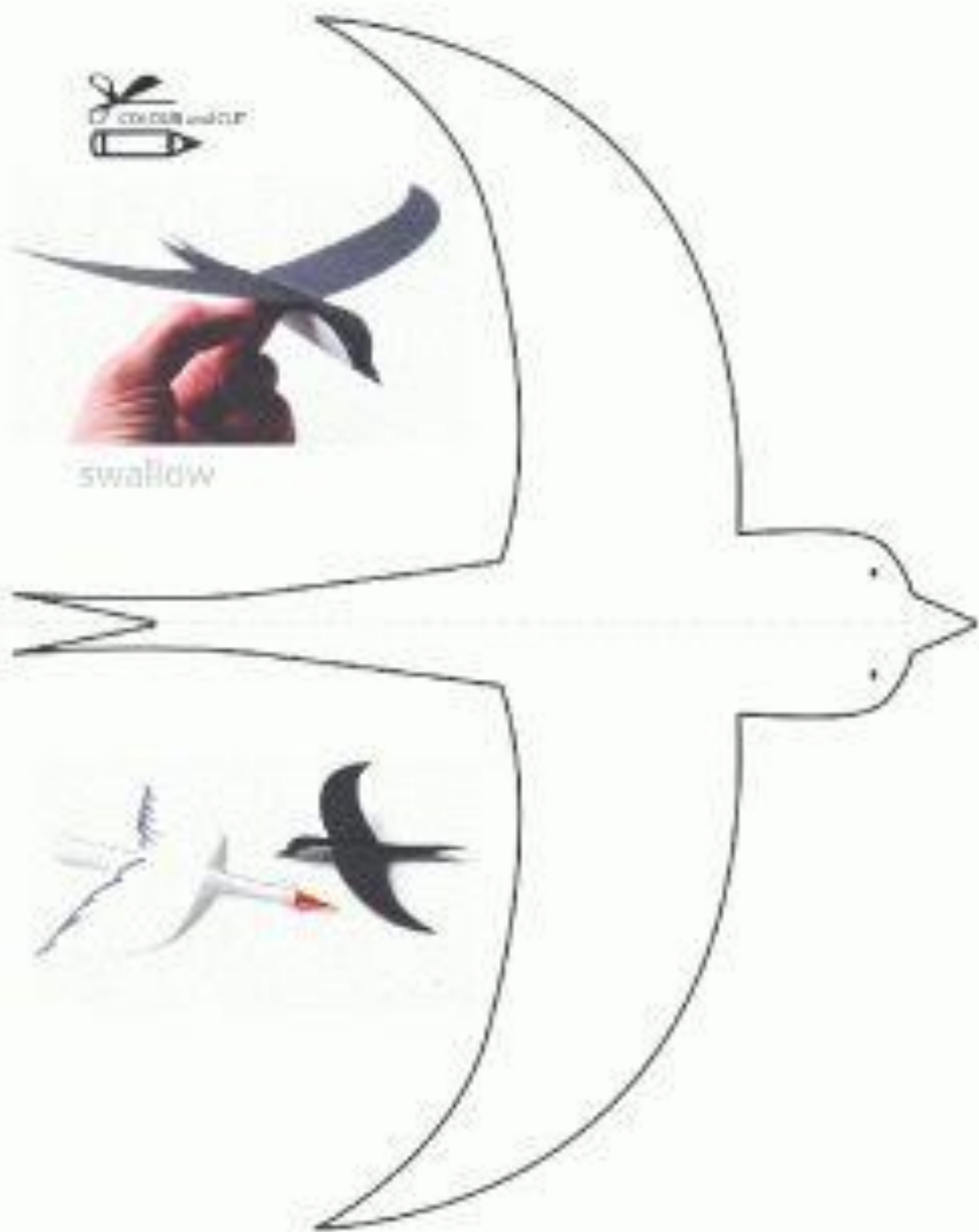

VÝTVARNÉ NÁMĚTY

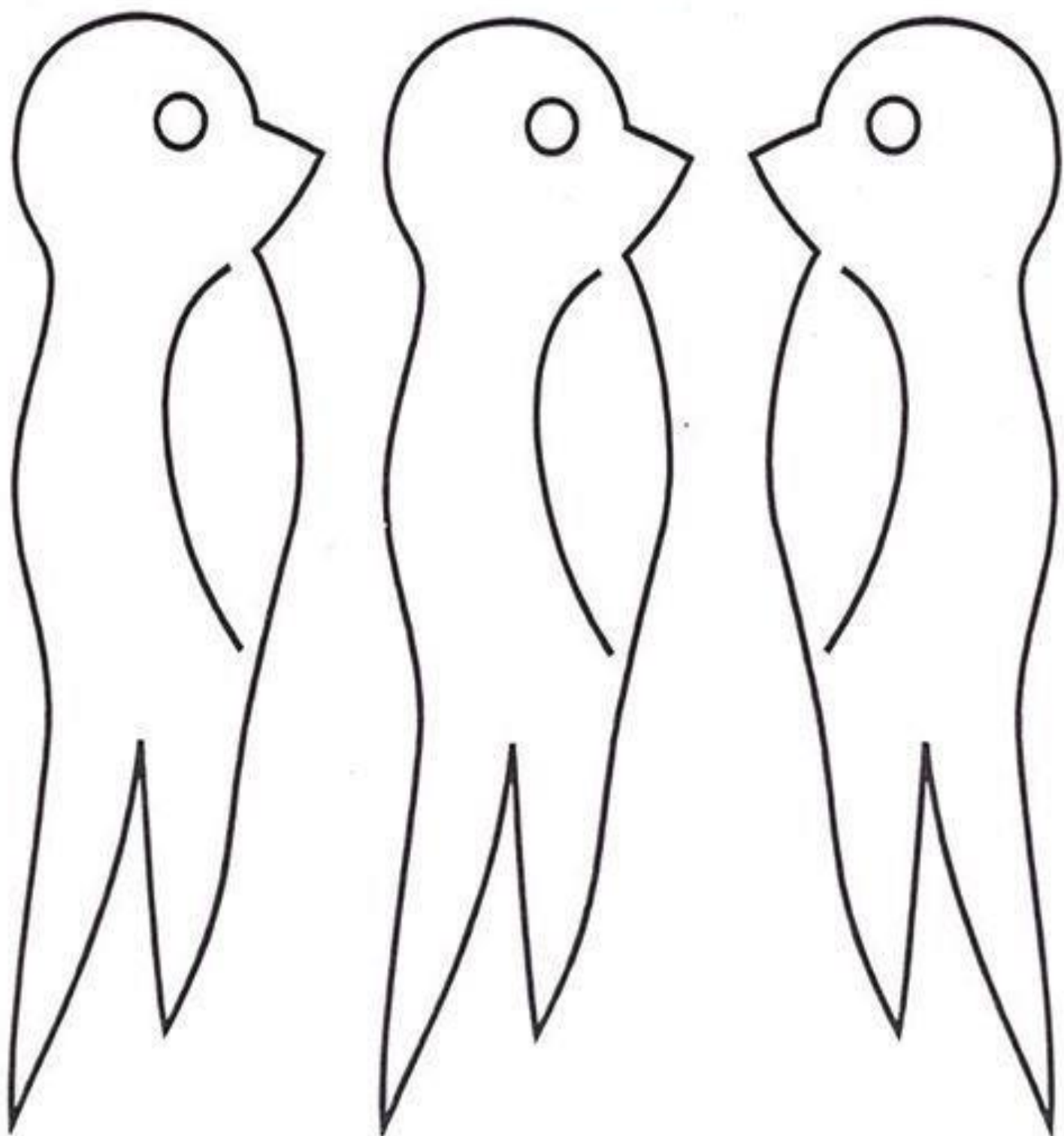

swallow

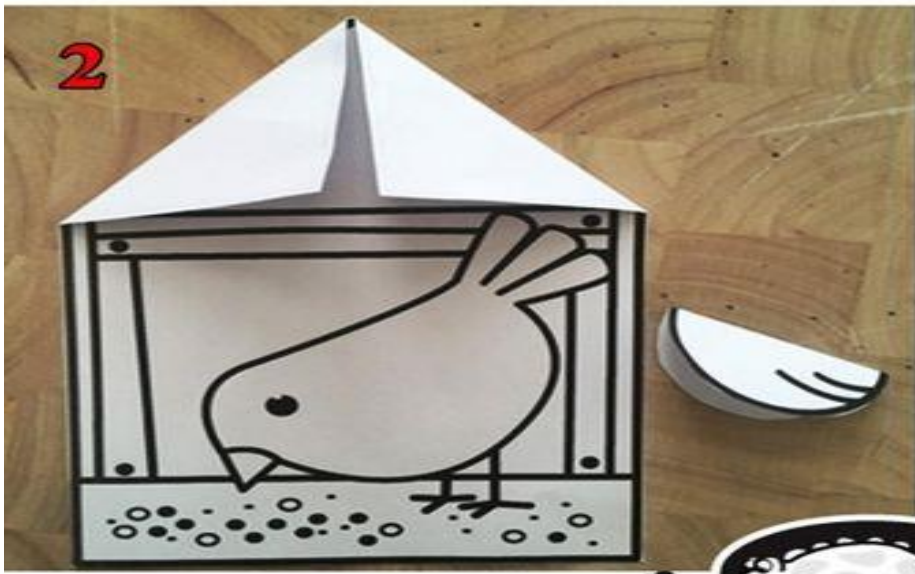
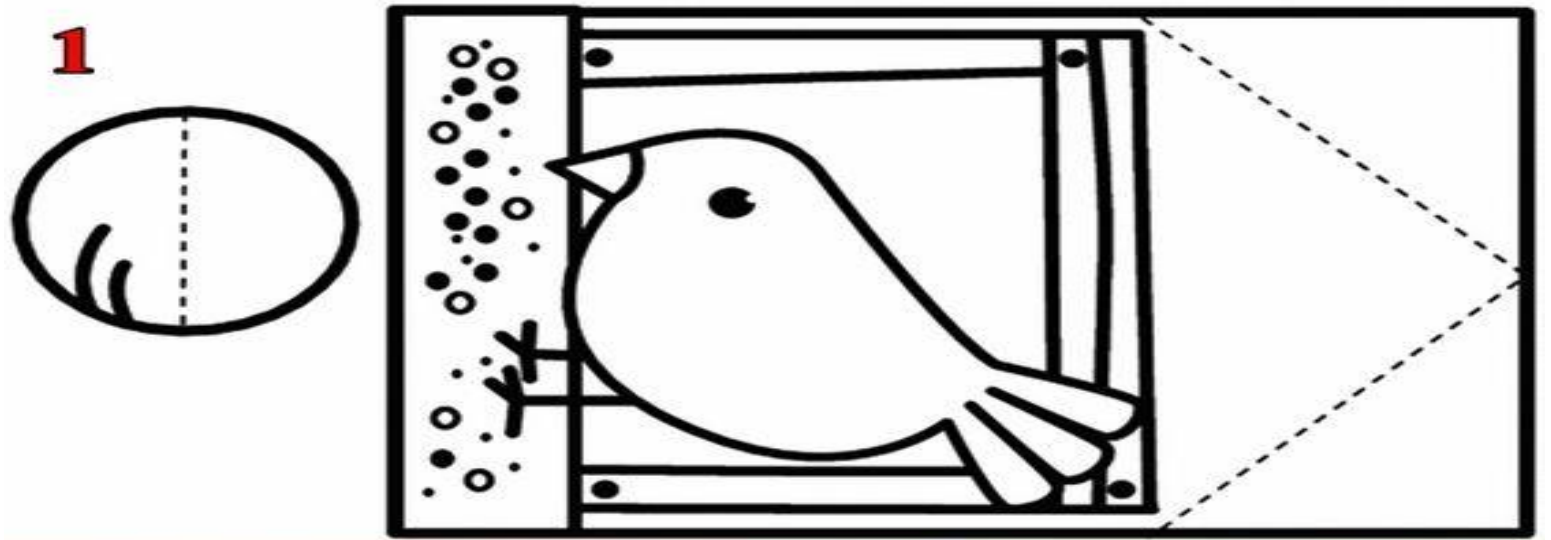

Podzimní vlaštovky

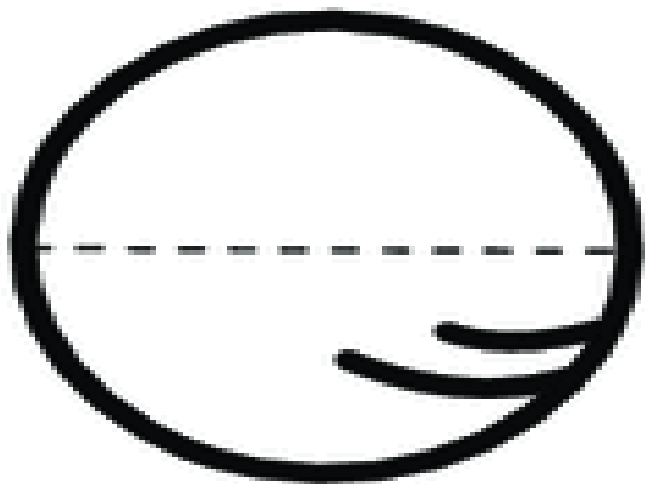
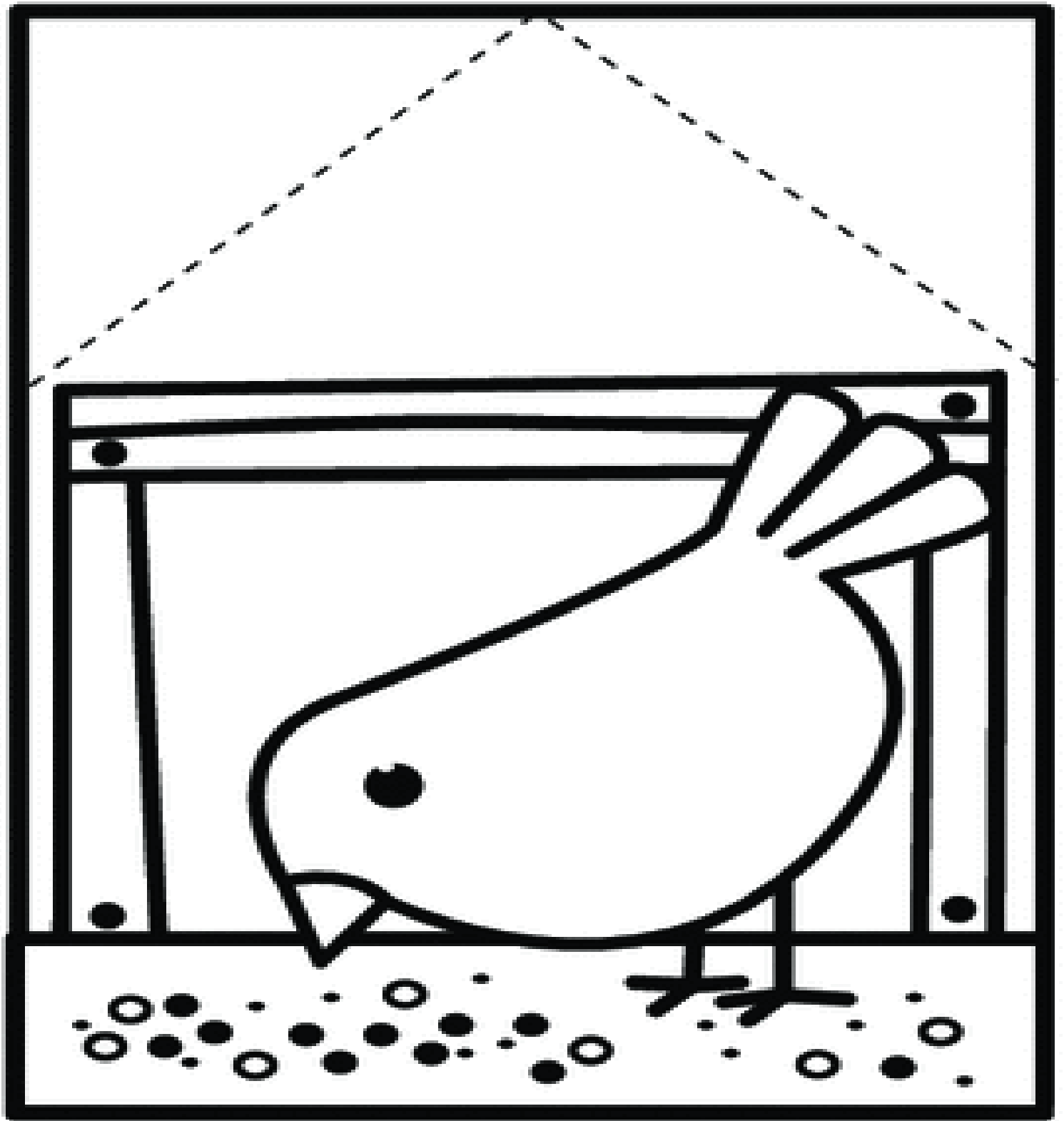
- Pomůcky: nůžky, lepidlo, temperové barvy, štětec, černý voskový pastel, čtvrtka
Postup:
- 1) na celé ploše čtvrtky vytvoříme temperovými barvami podzimní podklad (žlutá, okrová, světle hnědá, vínová apod.), necháme zaschnout
  - 2) sytější černí vybarvíme vlaštovky zde na listě (vínová u zobáku a pod krkem, bílé břicho) a vystříháme
  - 3) černým voskovým pastelem naznačíme na čtvrtce dráty elektrického vedení a na ně v různé výšce přilepíme vlaštovky

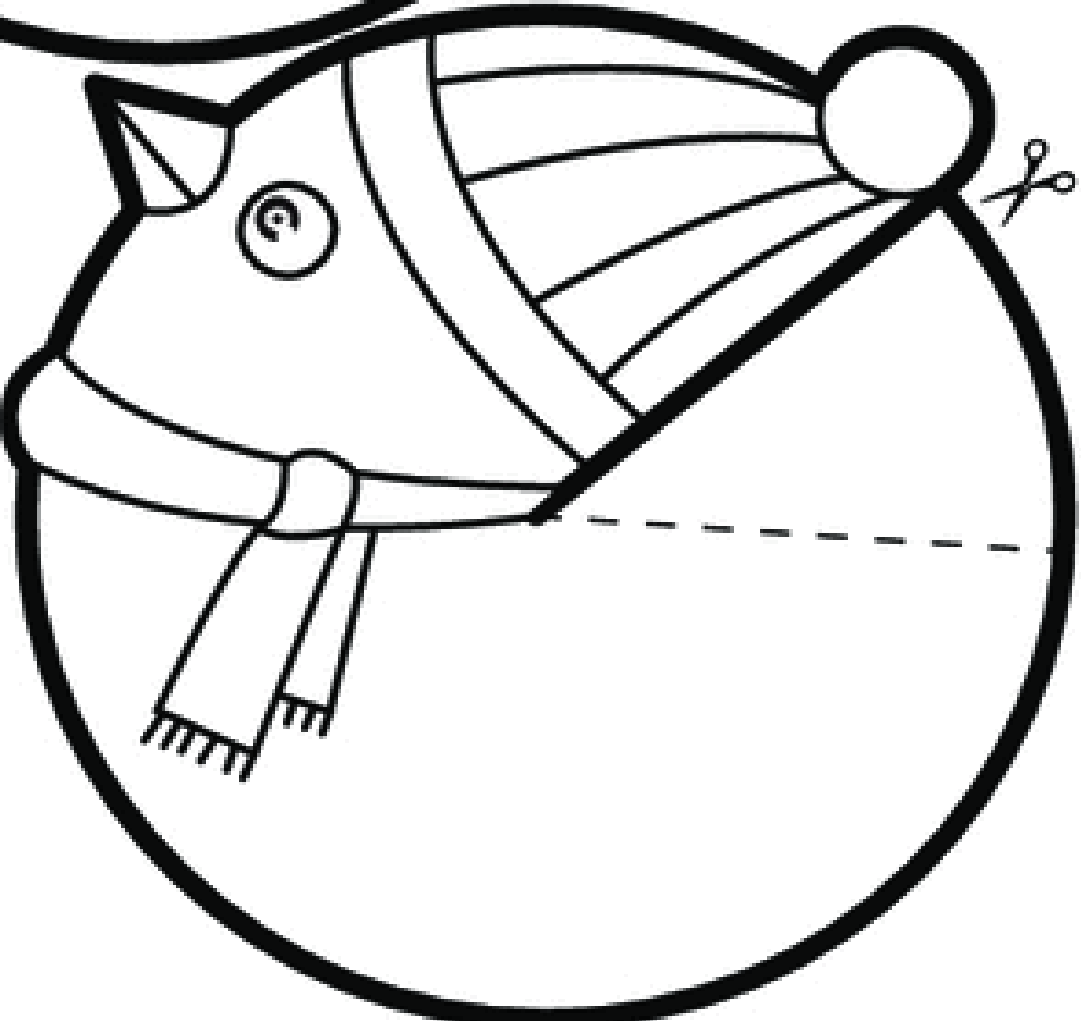
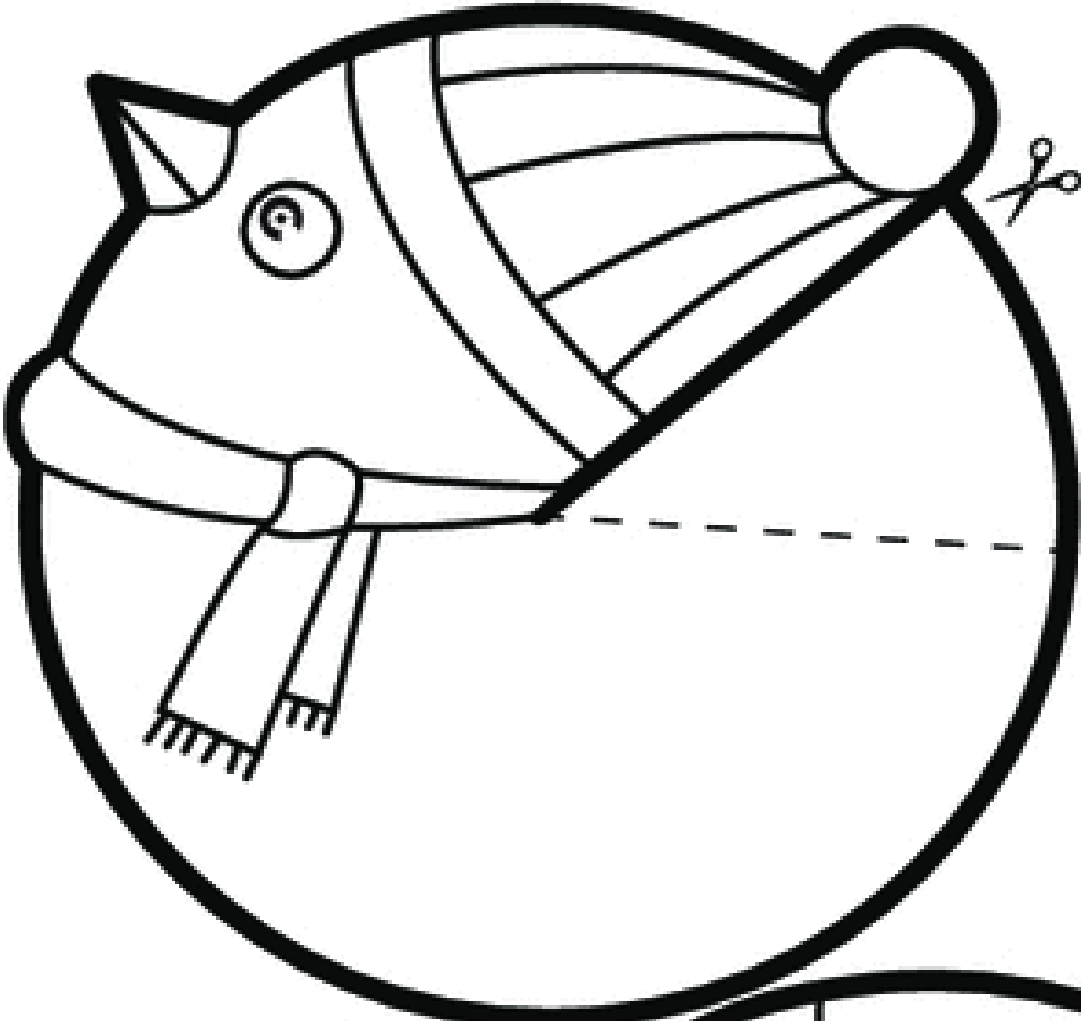

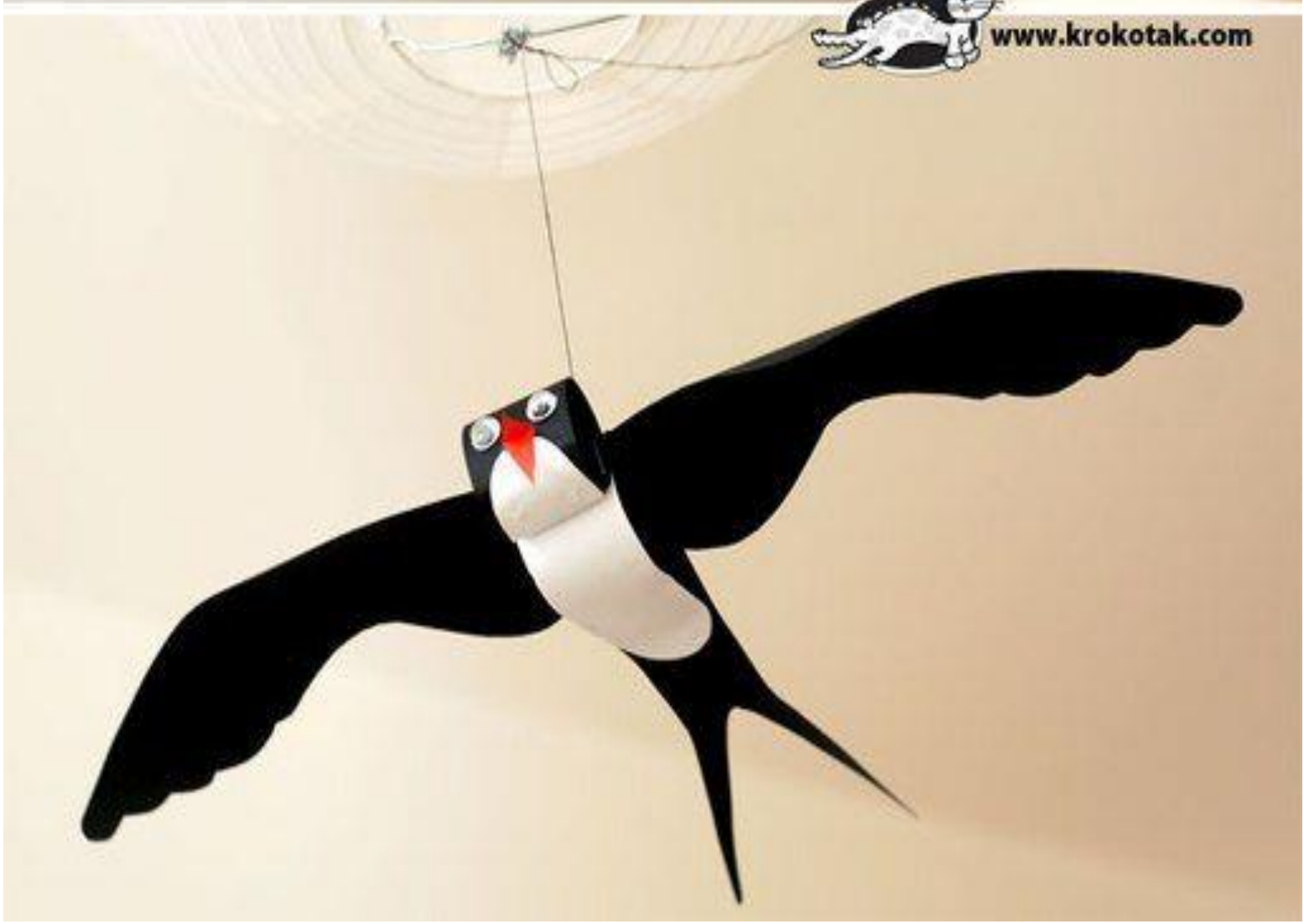
www.krokotak.com

www.krokotak.com

ράμφος
(πορτοκαλί)

κεφάλι
(άσπρο)

ουρά
(μαύρο)

κεφάλι
(μαύρο)

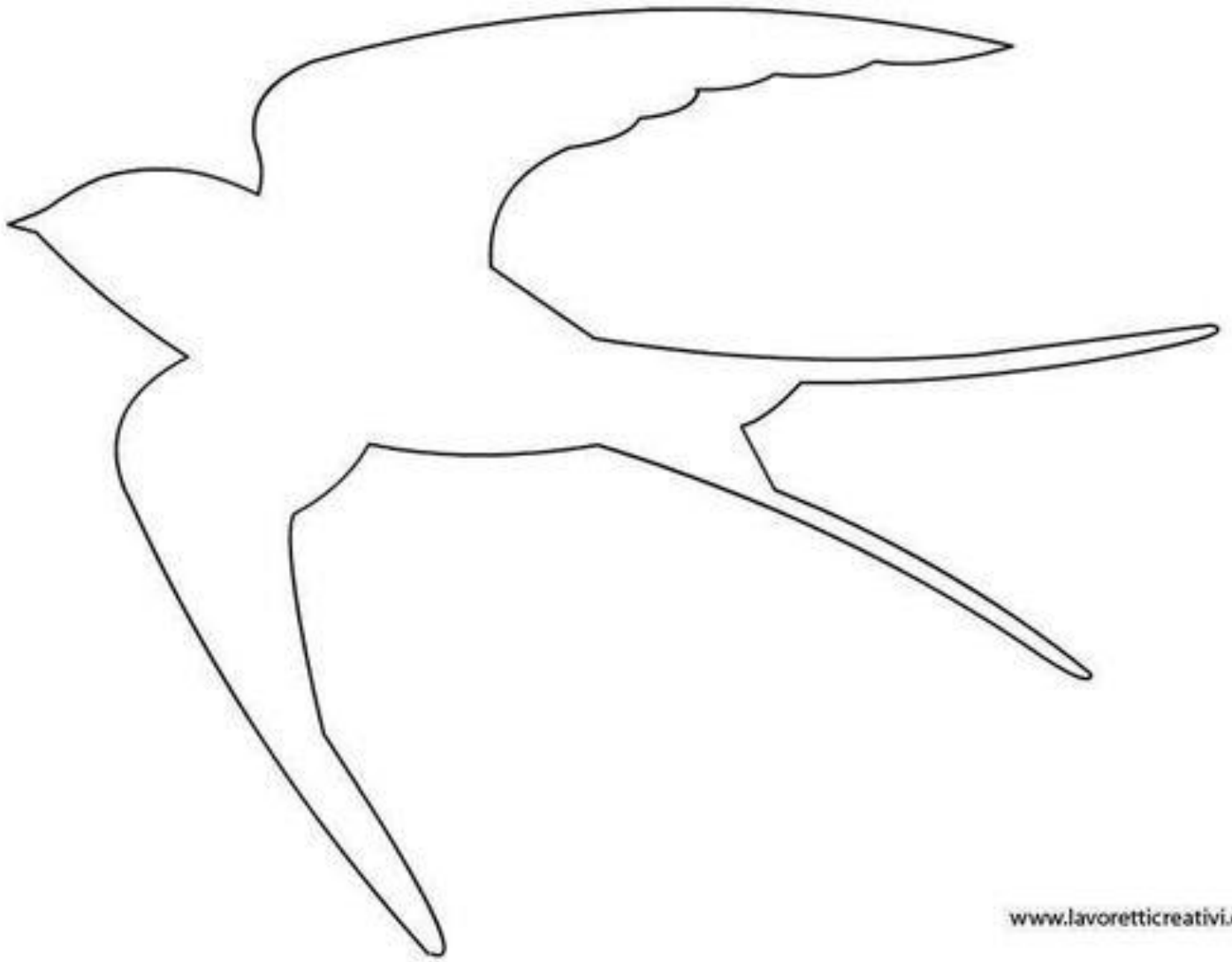
κοιλίτσα
(άσπρο)

φτερό
(μαύρο)

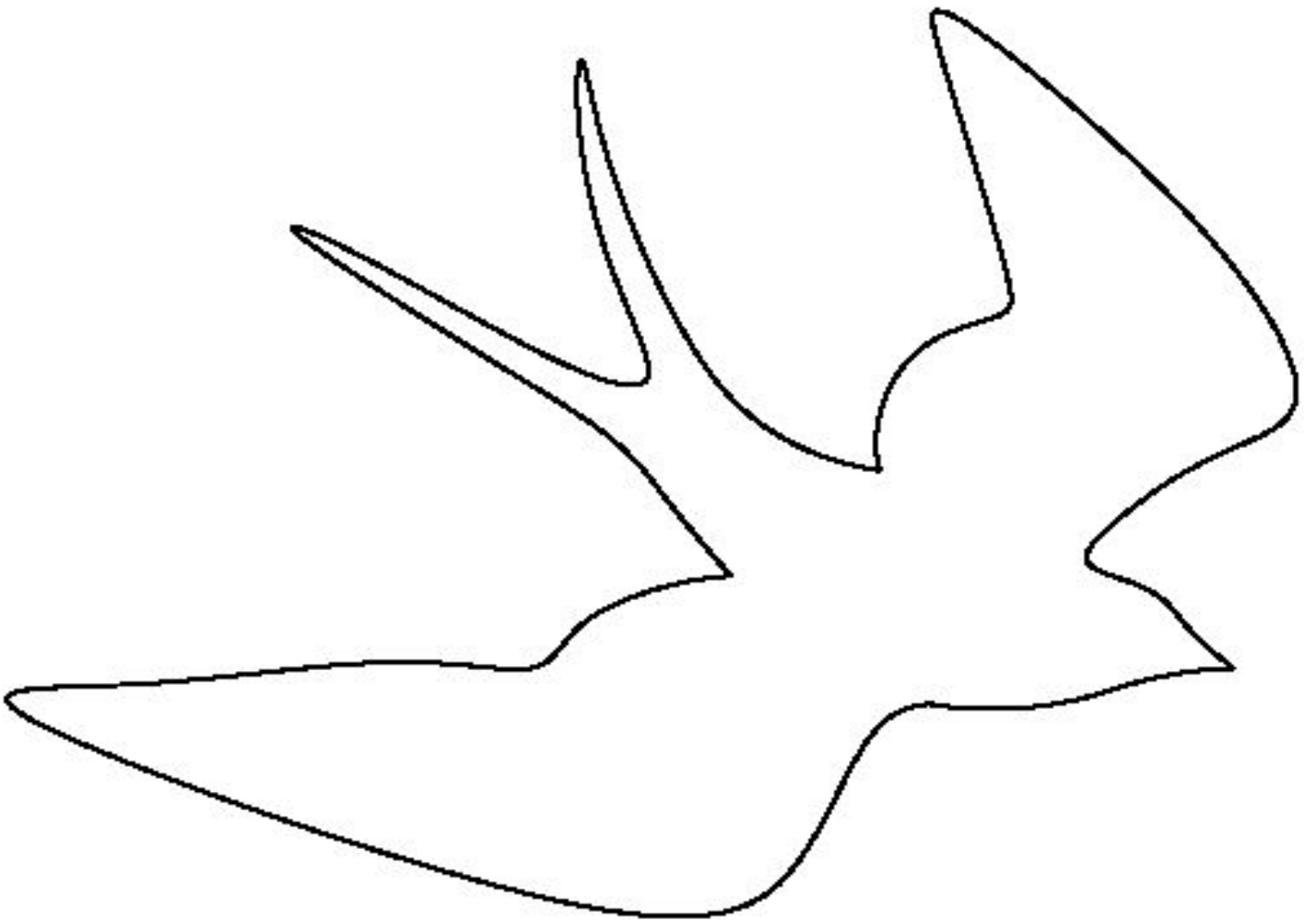
Προεκτείνουμε
περίπου
10εκ.

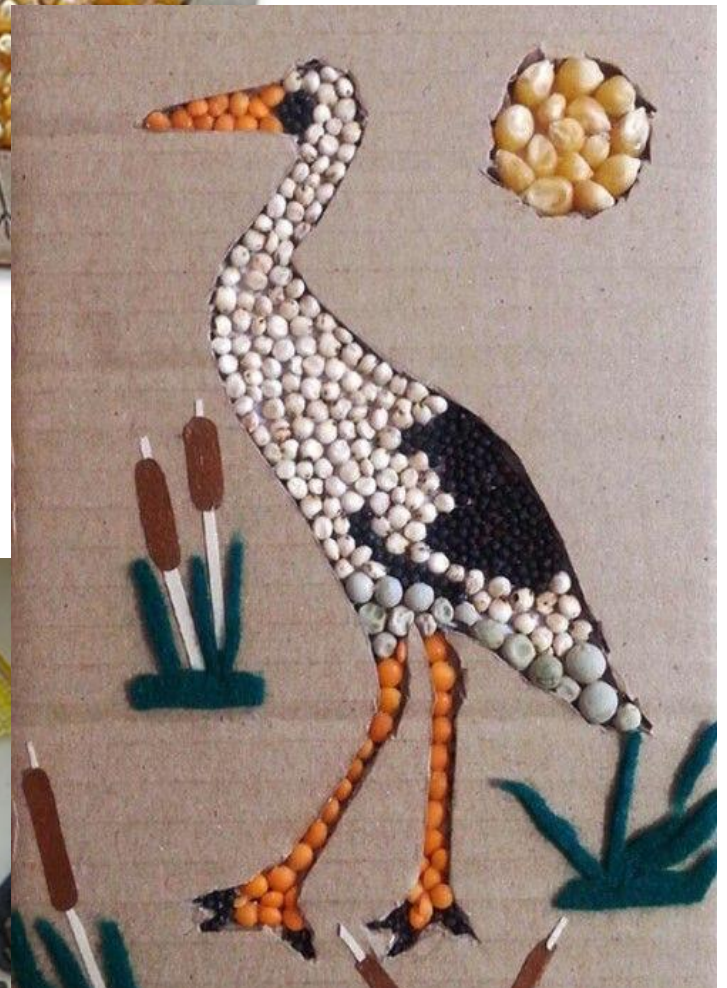
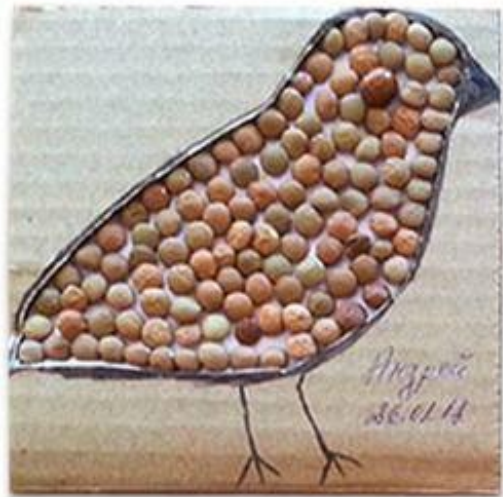
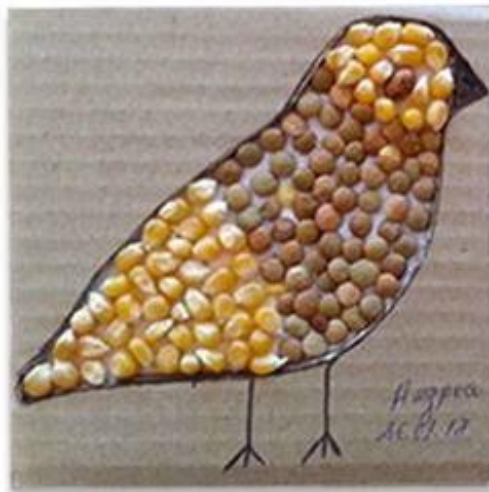

www.lavoretticreativi.it

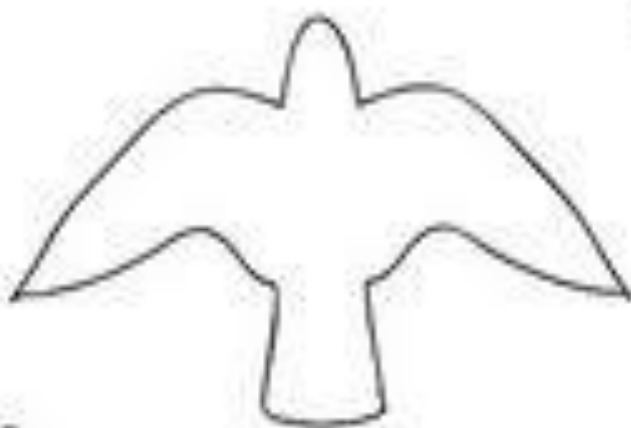
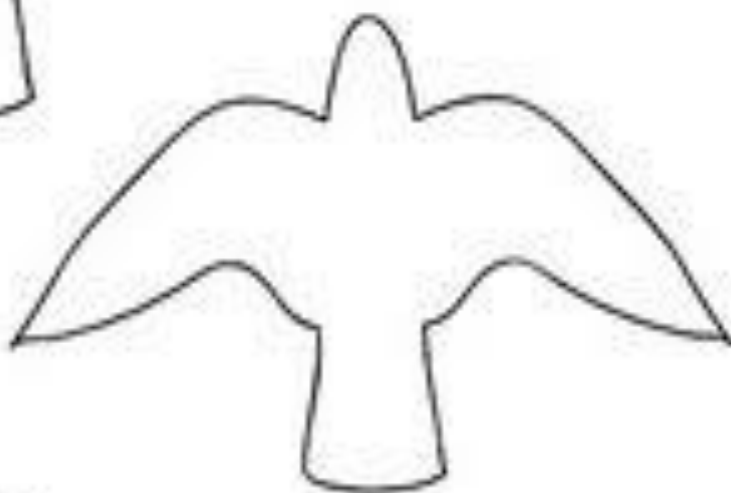
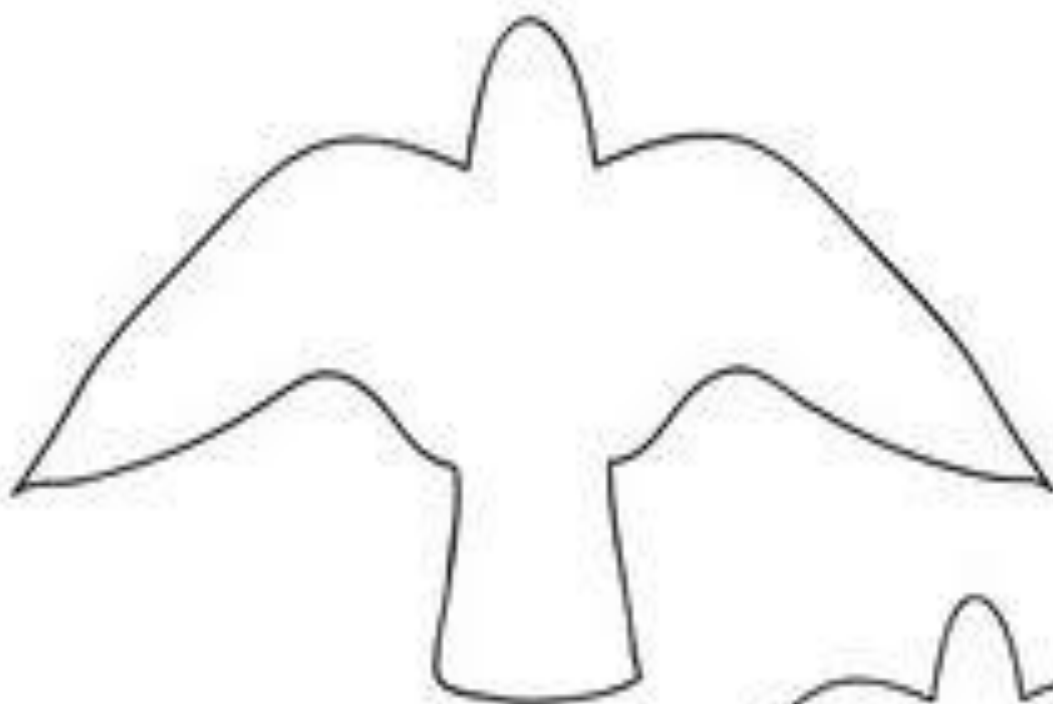
Můžete společně s dětmi vyrobit zobání pro ptáčky.

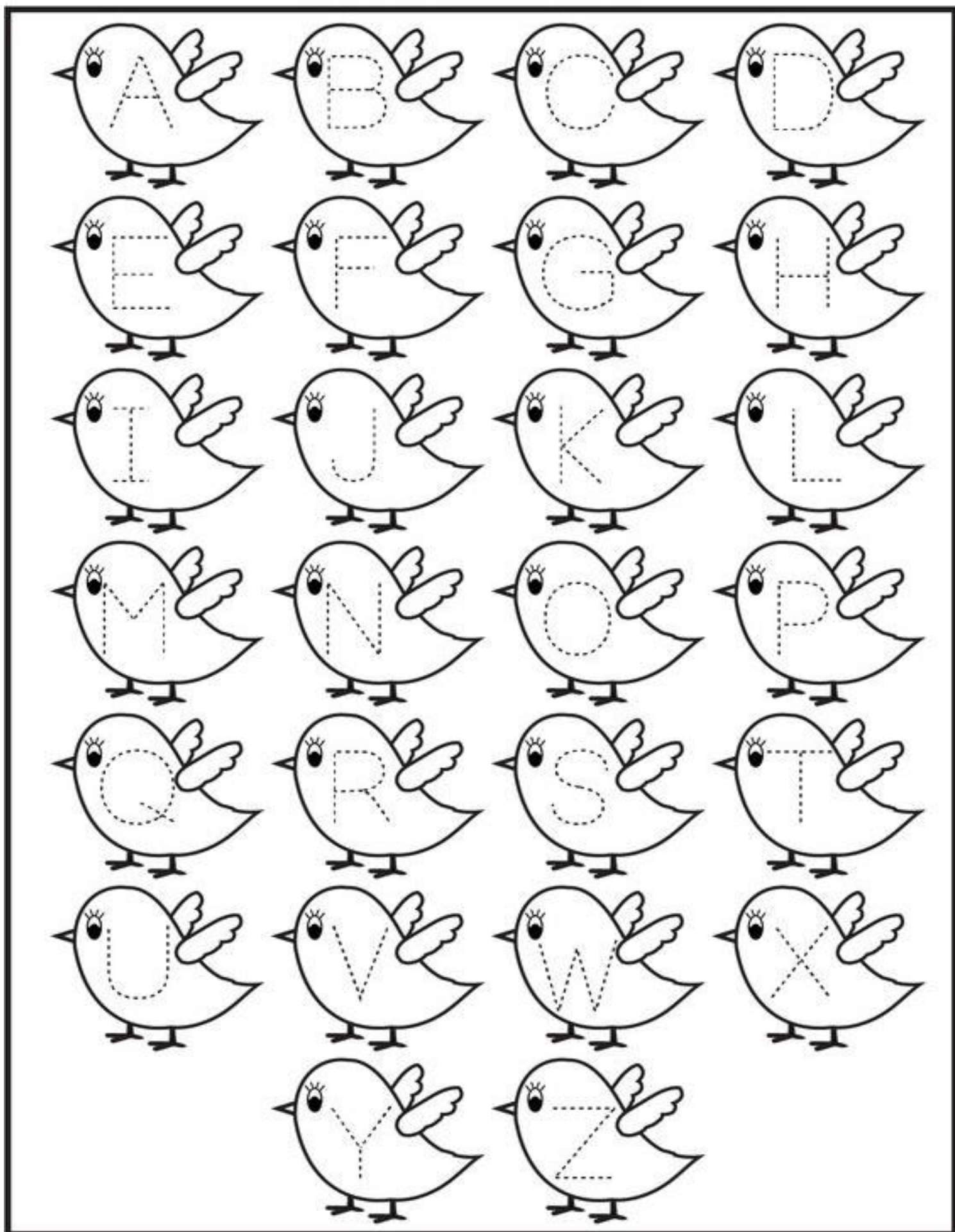
NABÍDKA PRACOVNÍCH LISTŮ

**(výběr pracovních listů je na Vás –
nemusíte dělat vše)**

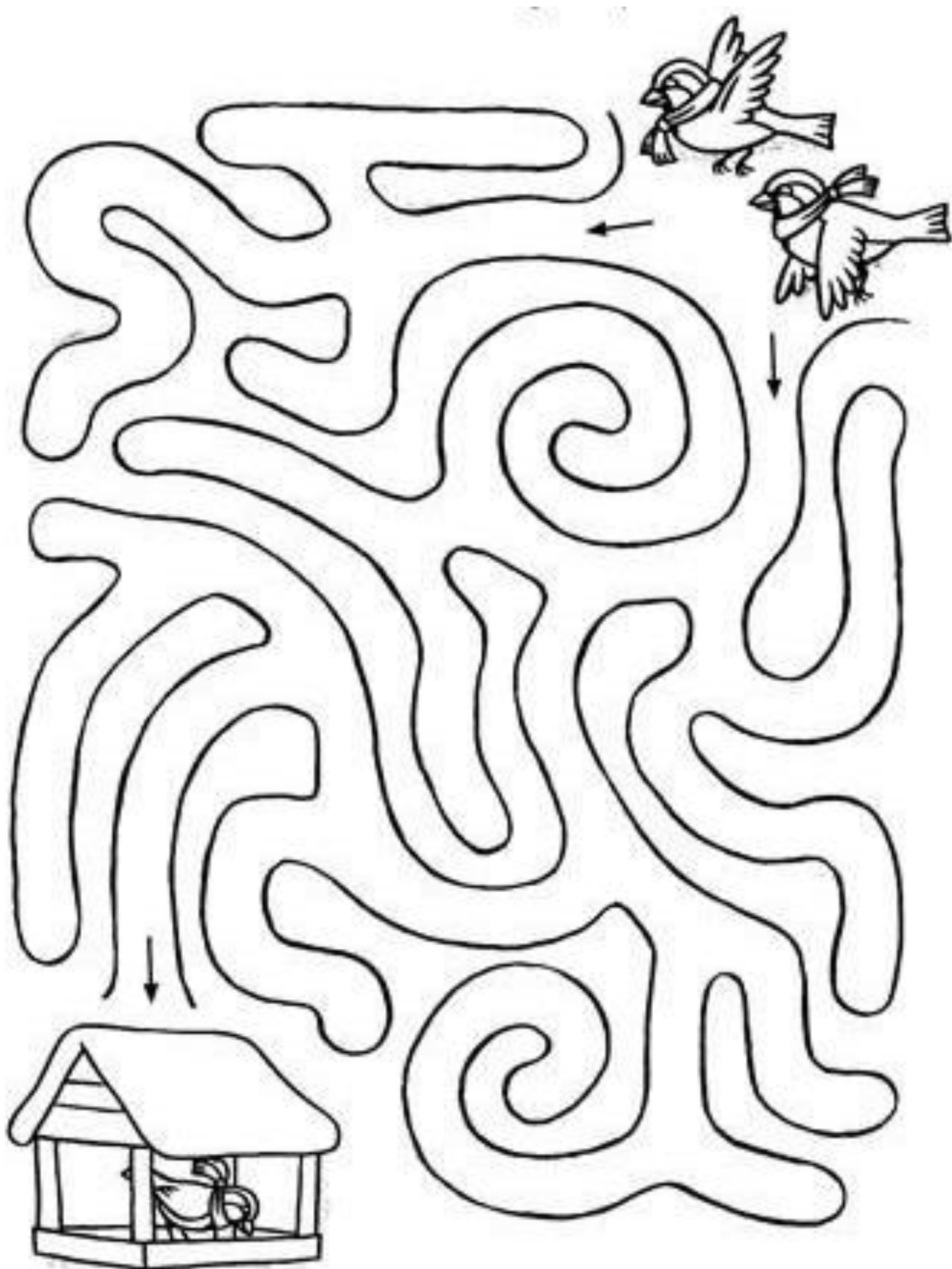
Vystřihni a seřaď podle velikosti (od nejmenšího po největší)

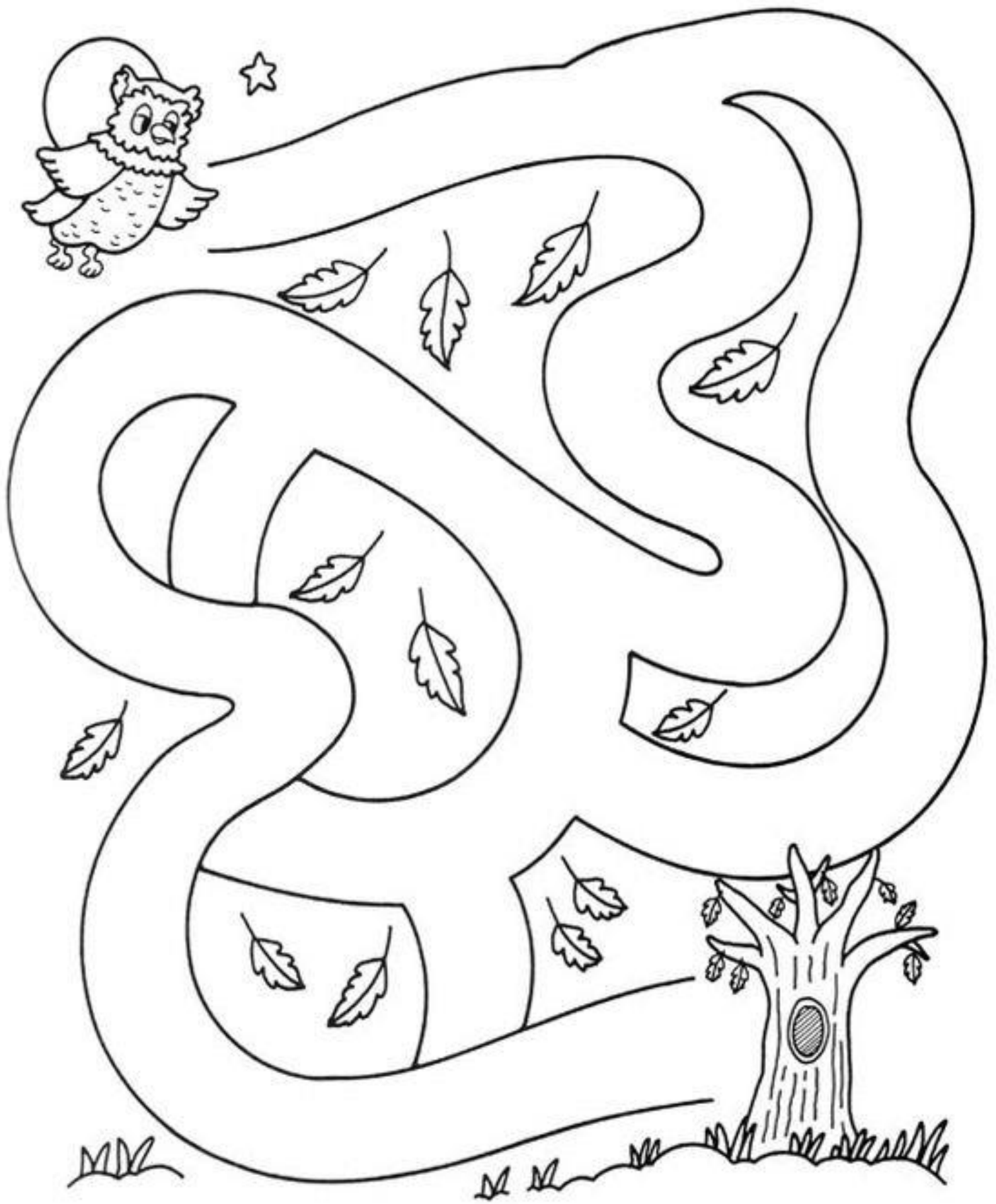

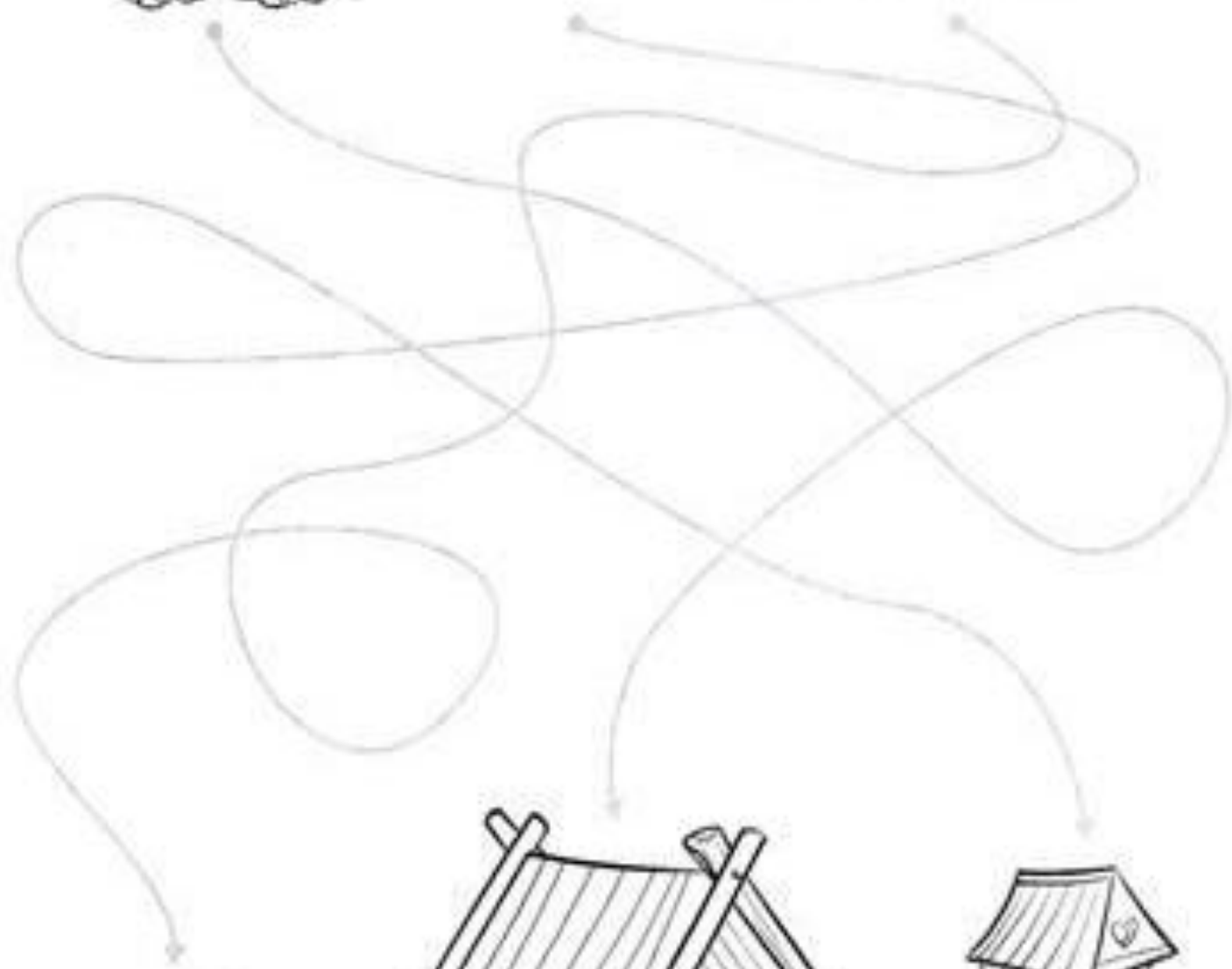
Obtáhni všechna písmenka z tvého jména

Najdi cestu

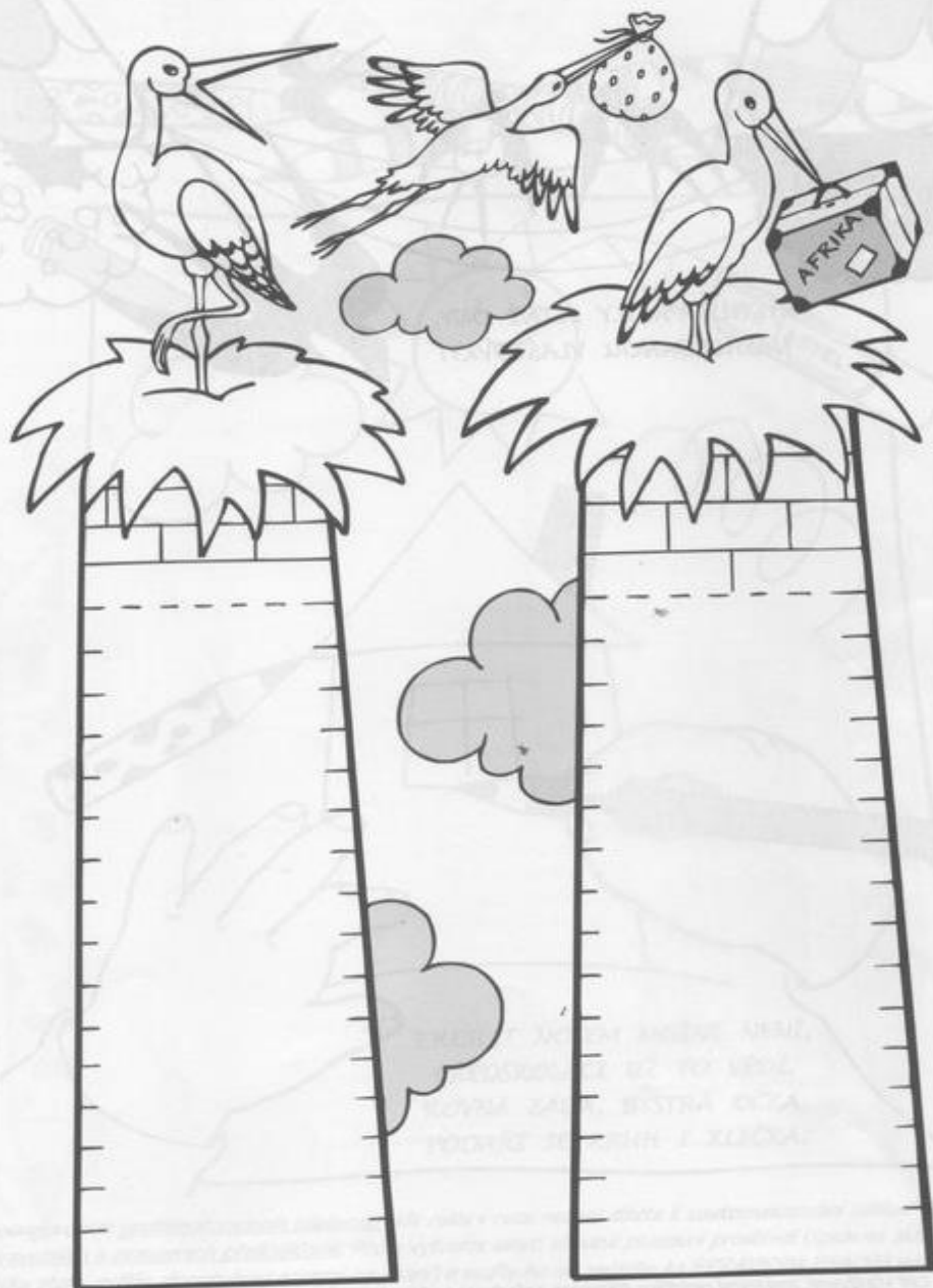

VOLNÝ NEPŘERUŠOVANÝ POHYB

NA OCÁSKU VIDLIČKY
A V ZOBÁČKU PÍSNIČKY.
V LETU MUŠKY CHYTAJÍ,
ZA MOŘE SE CHYSTAJÍ.
CO JE TO?

SPRÁVNĚ VODOROVNĚ ČÁRY krátké

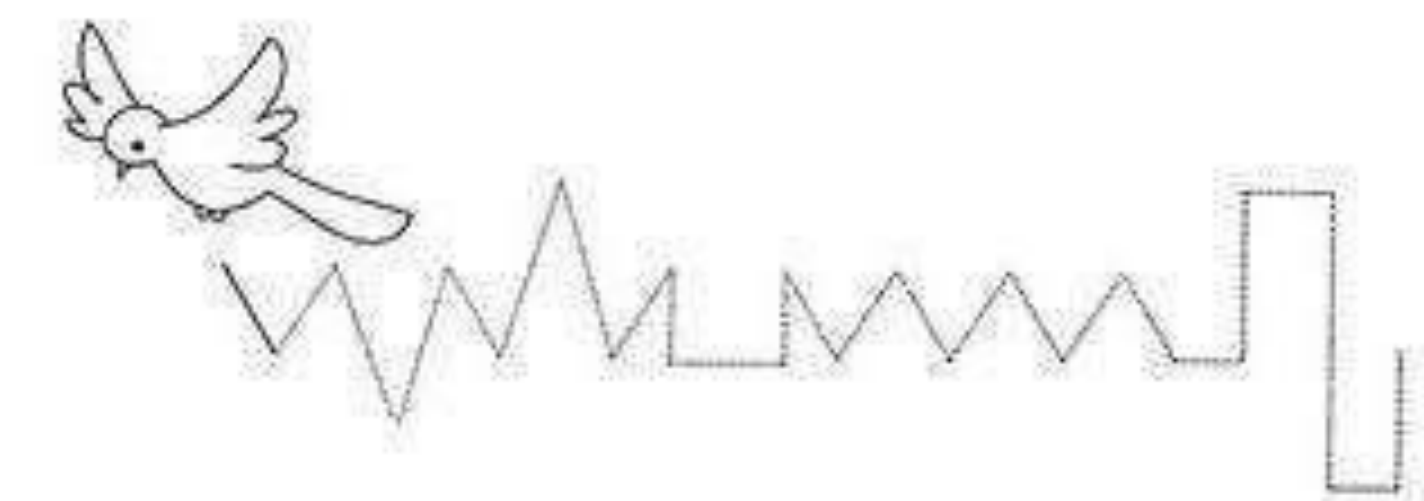
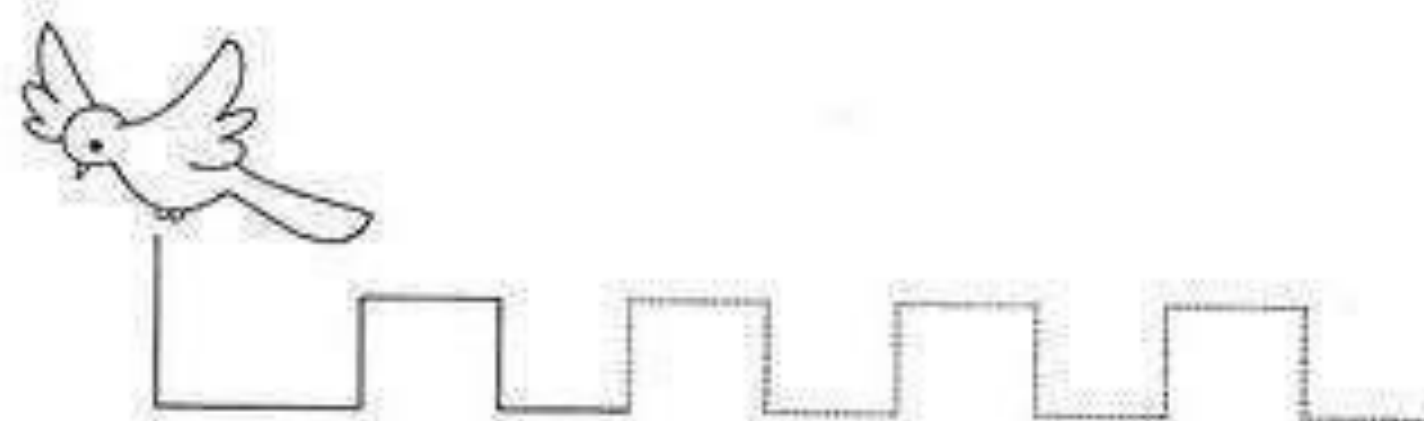

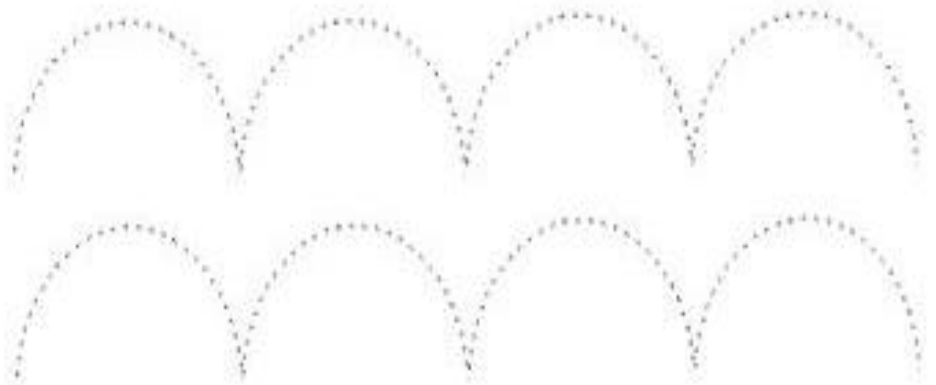
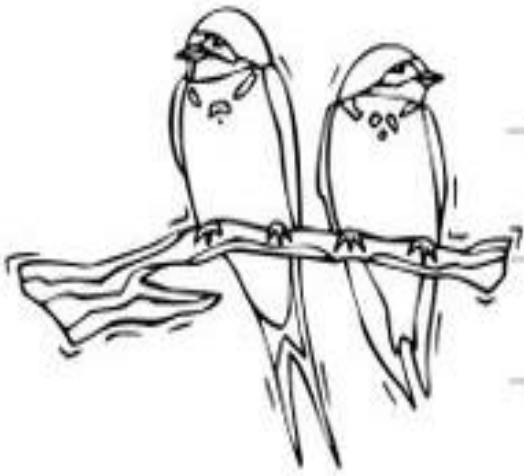
• Rovnými čarami dokreslí komíny a potom i cihly.

PŘED ODLETEM

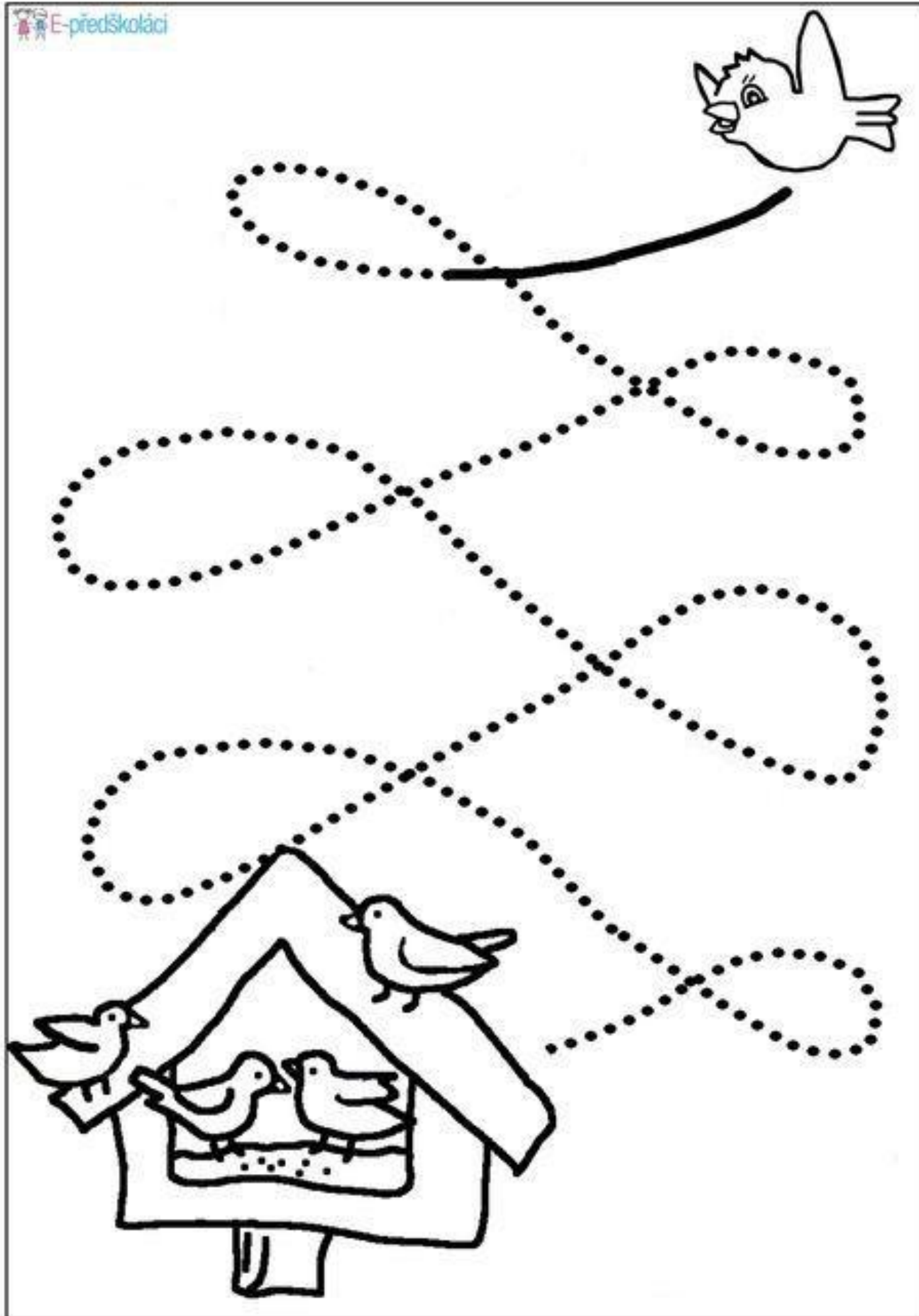

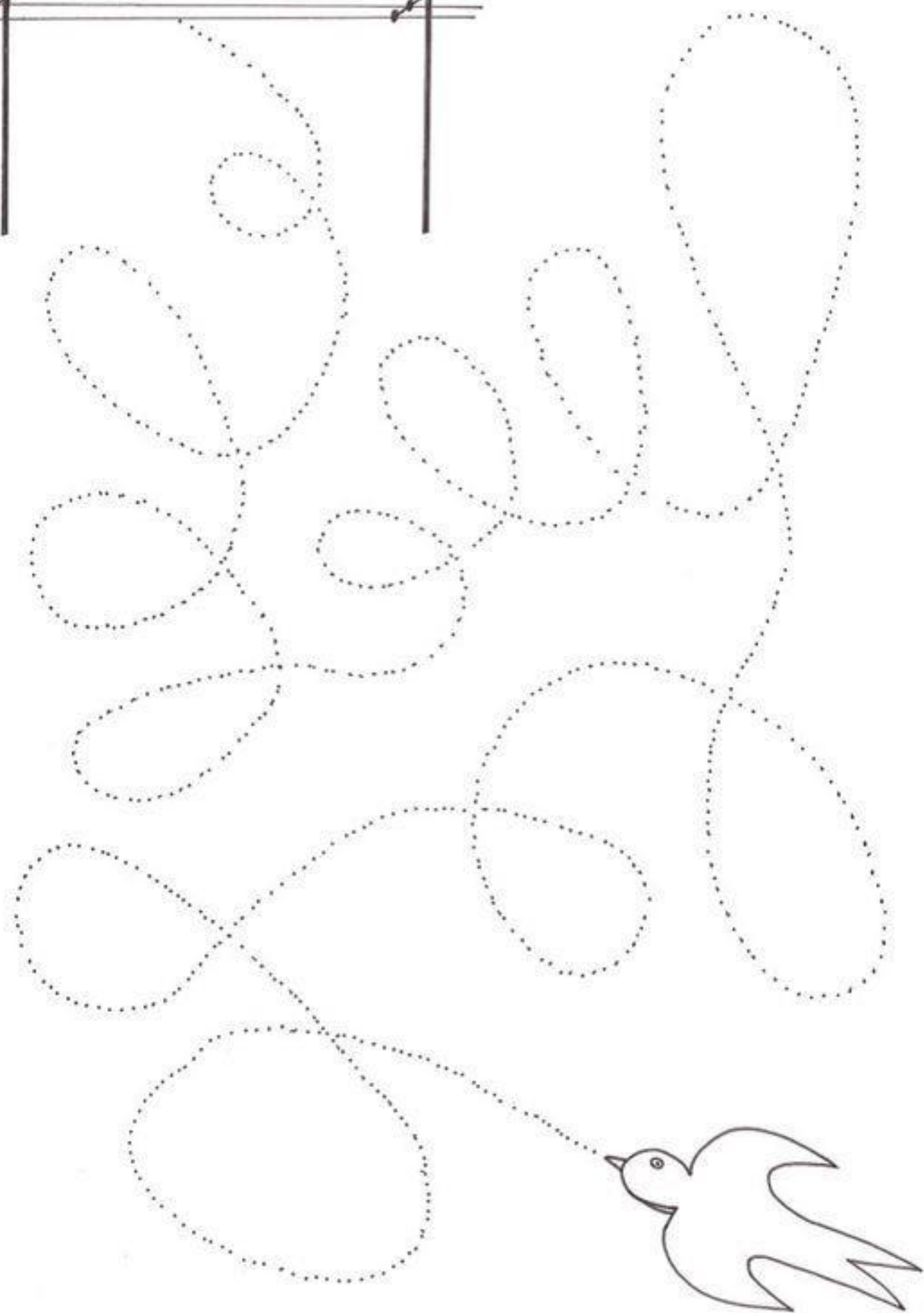
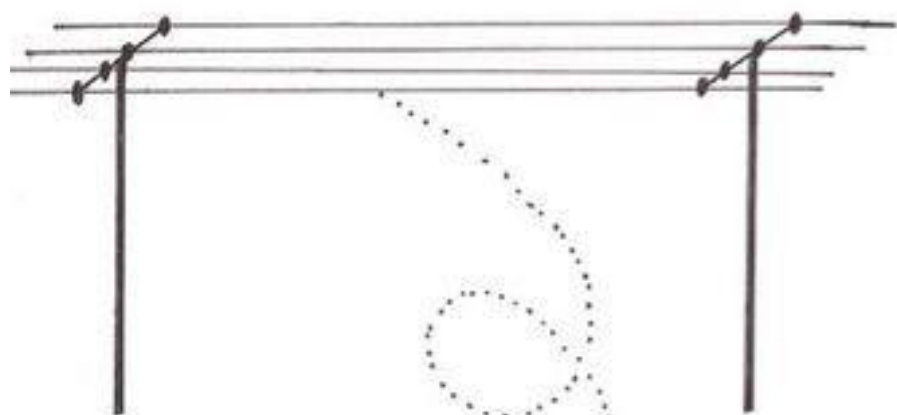
A series of horizontal lines for handwriting practice, starting with a dotted line followed by solid lines and a series of dots on the left side.

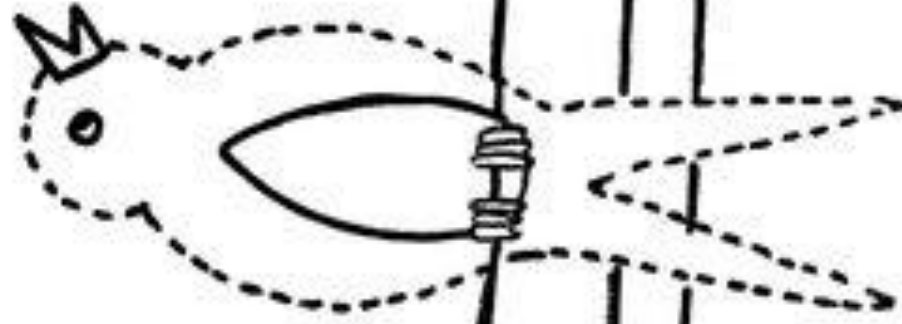
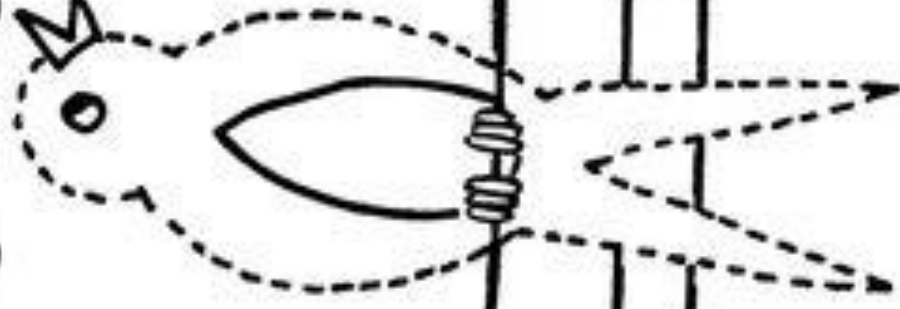
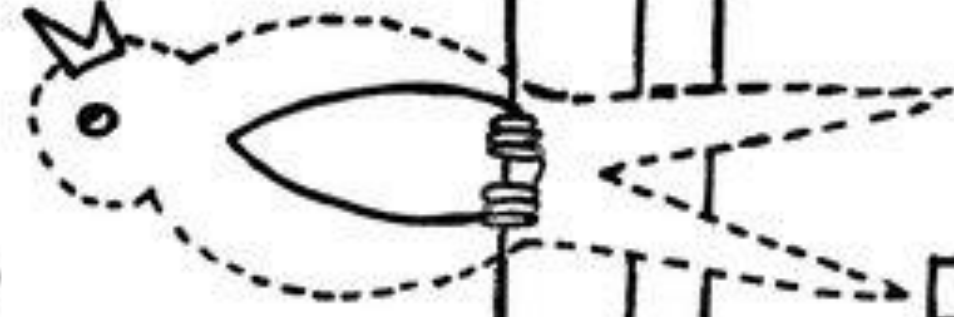
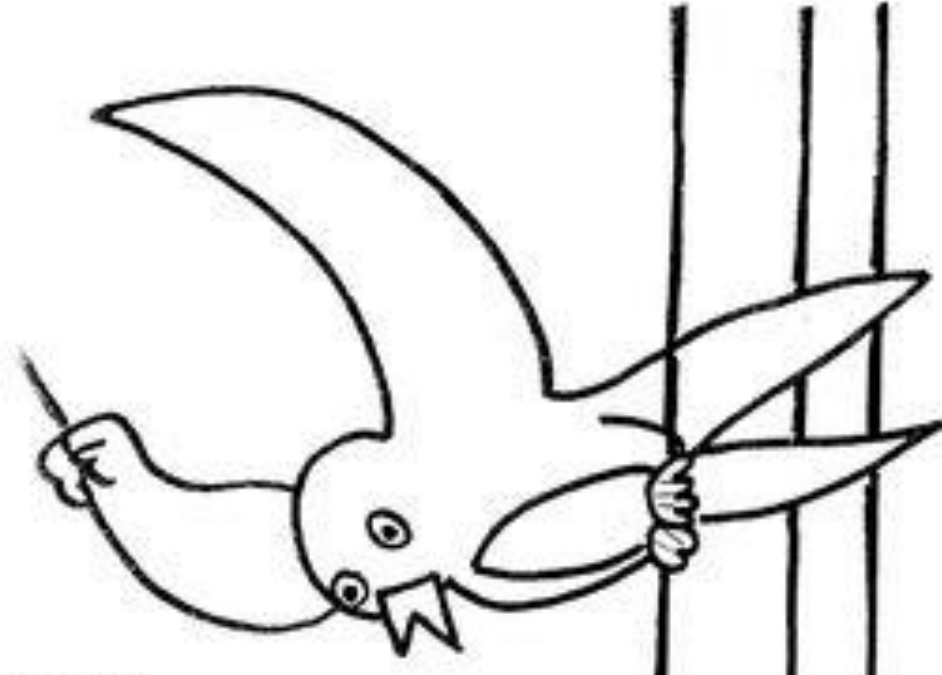

Obtiahni všetky prerušované čiary a vyfarbi vtáčiky.

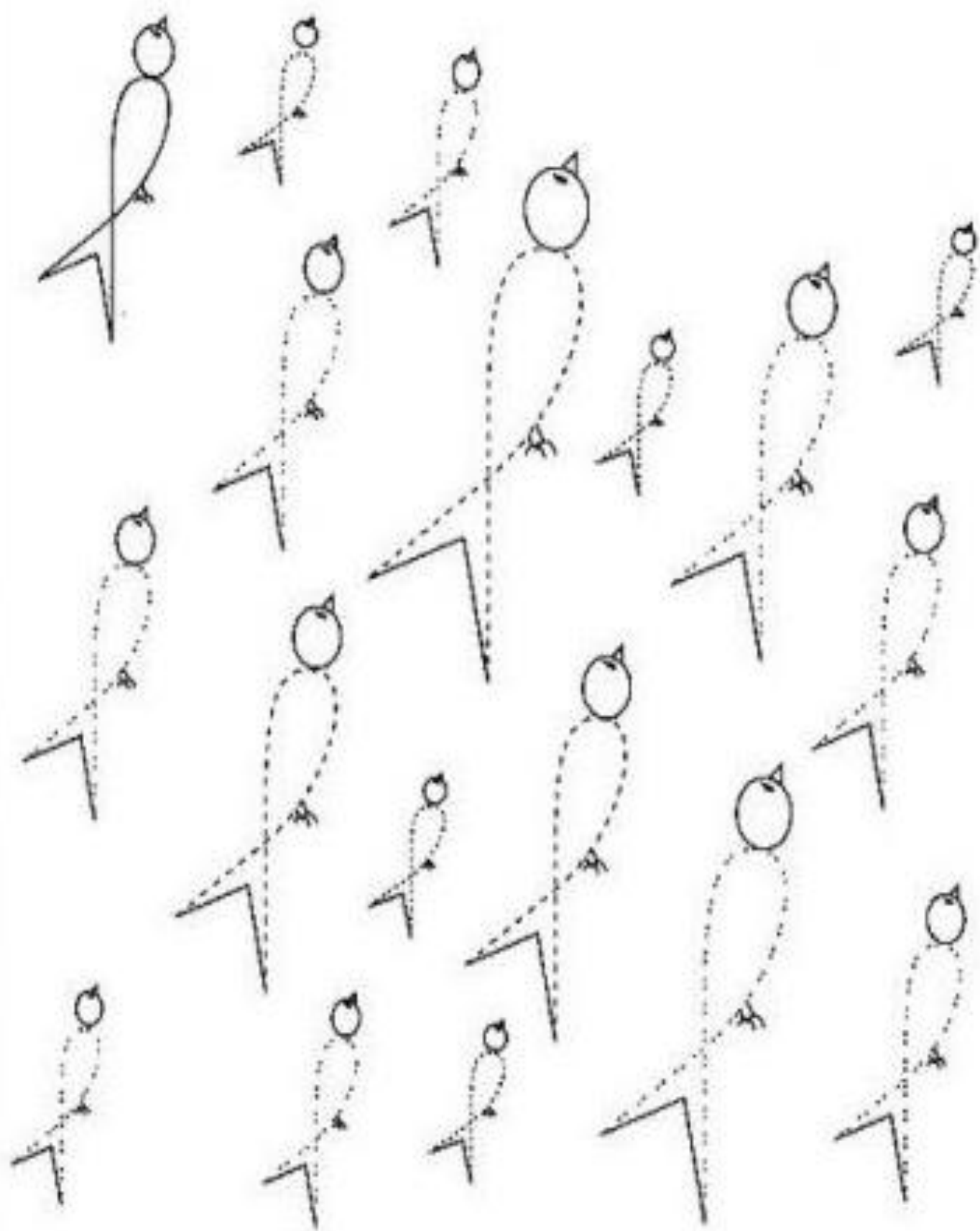
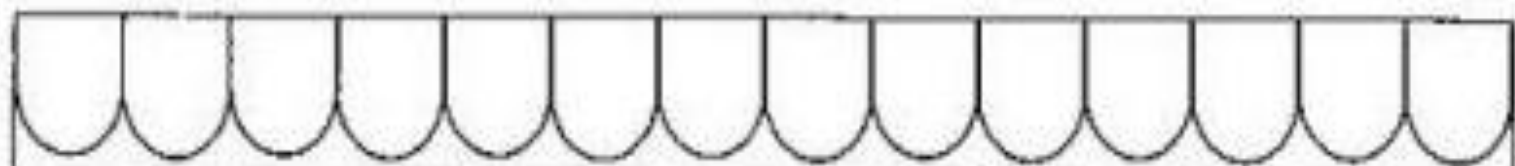
3 2 1

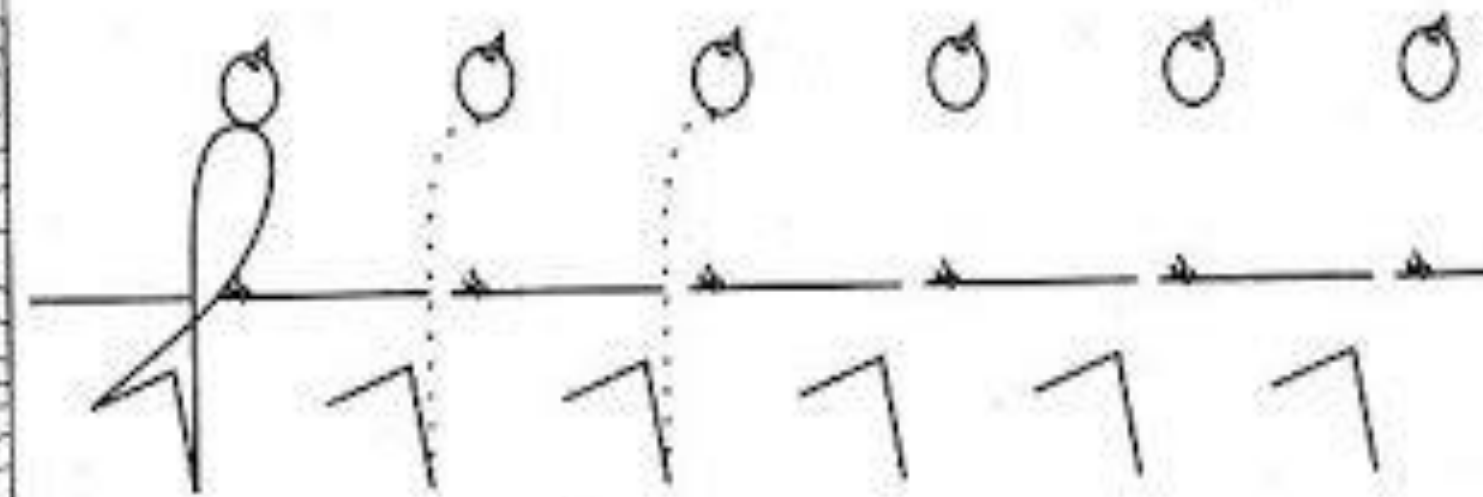
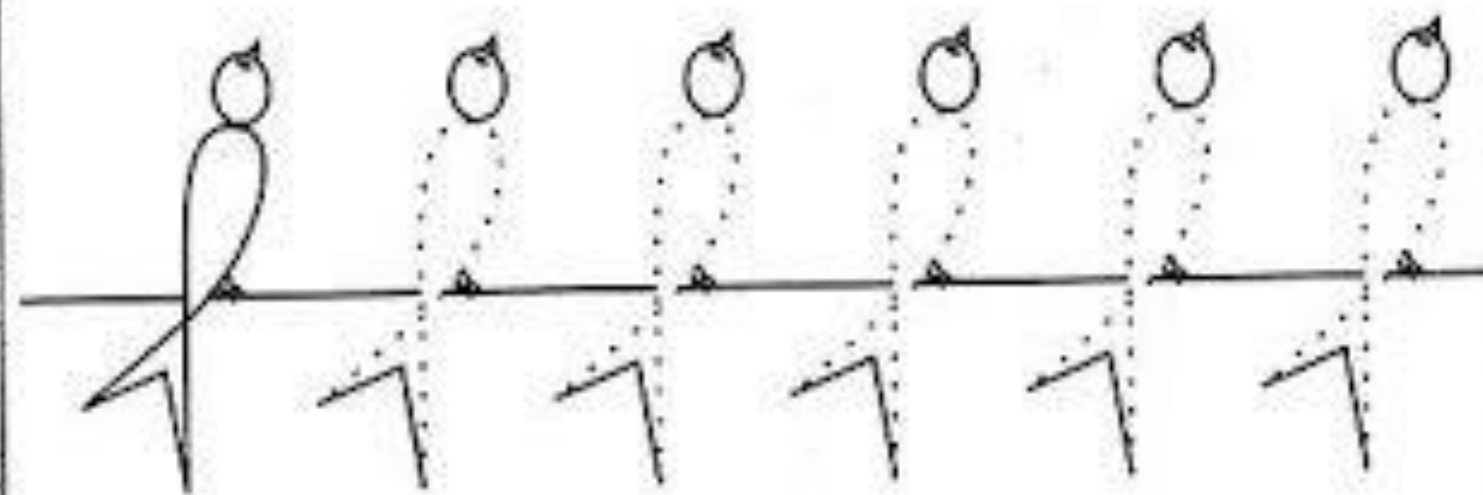
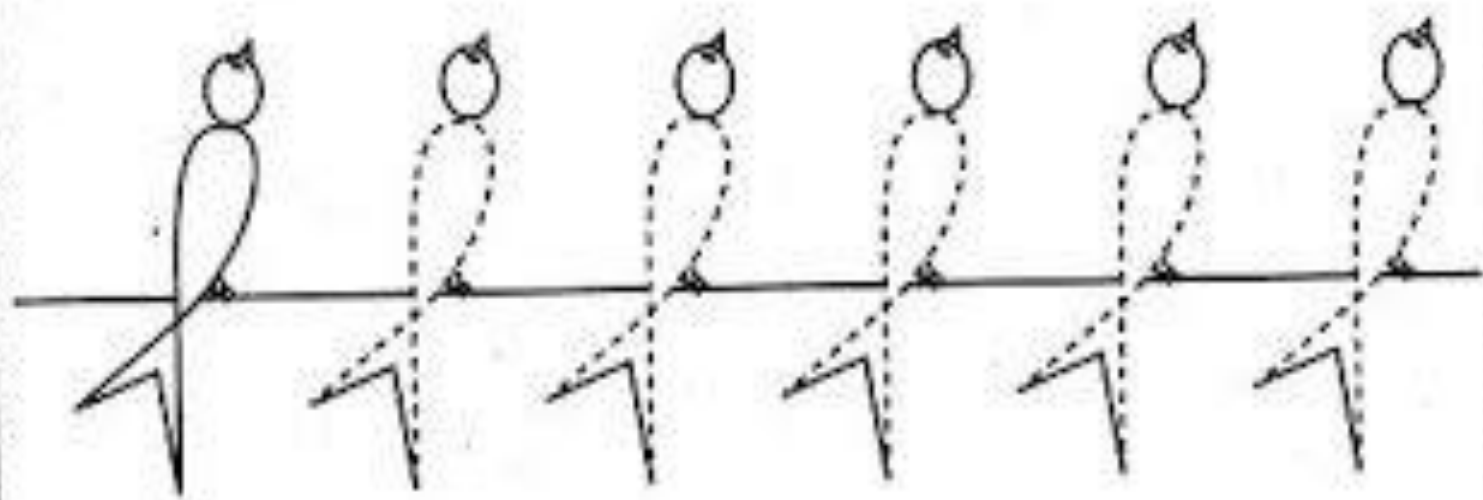

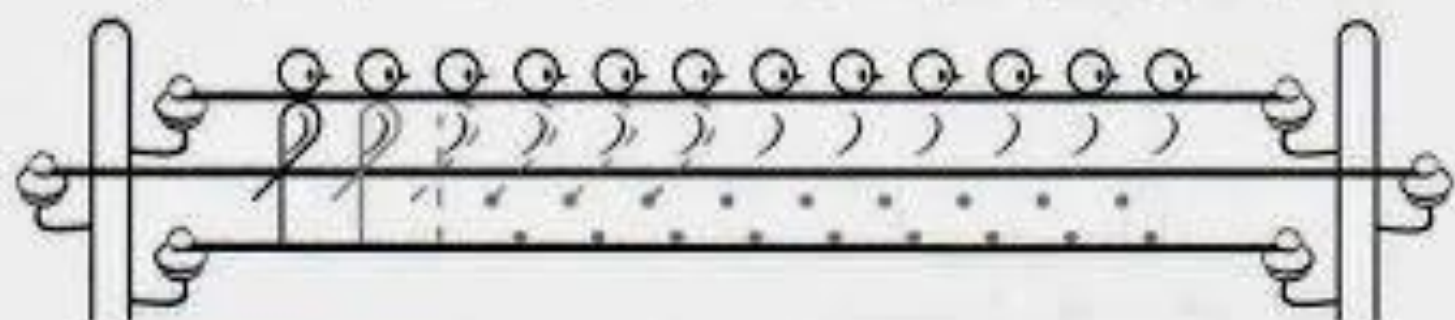
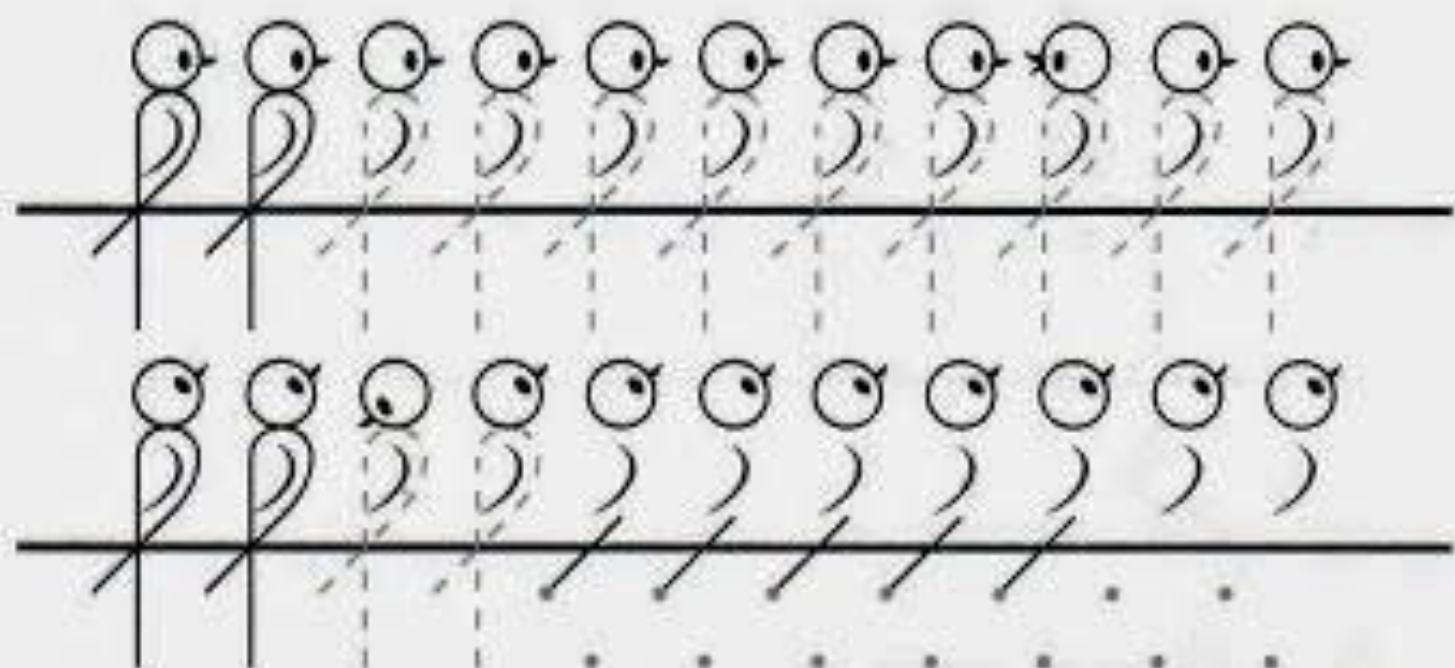
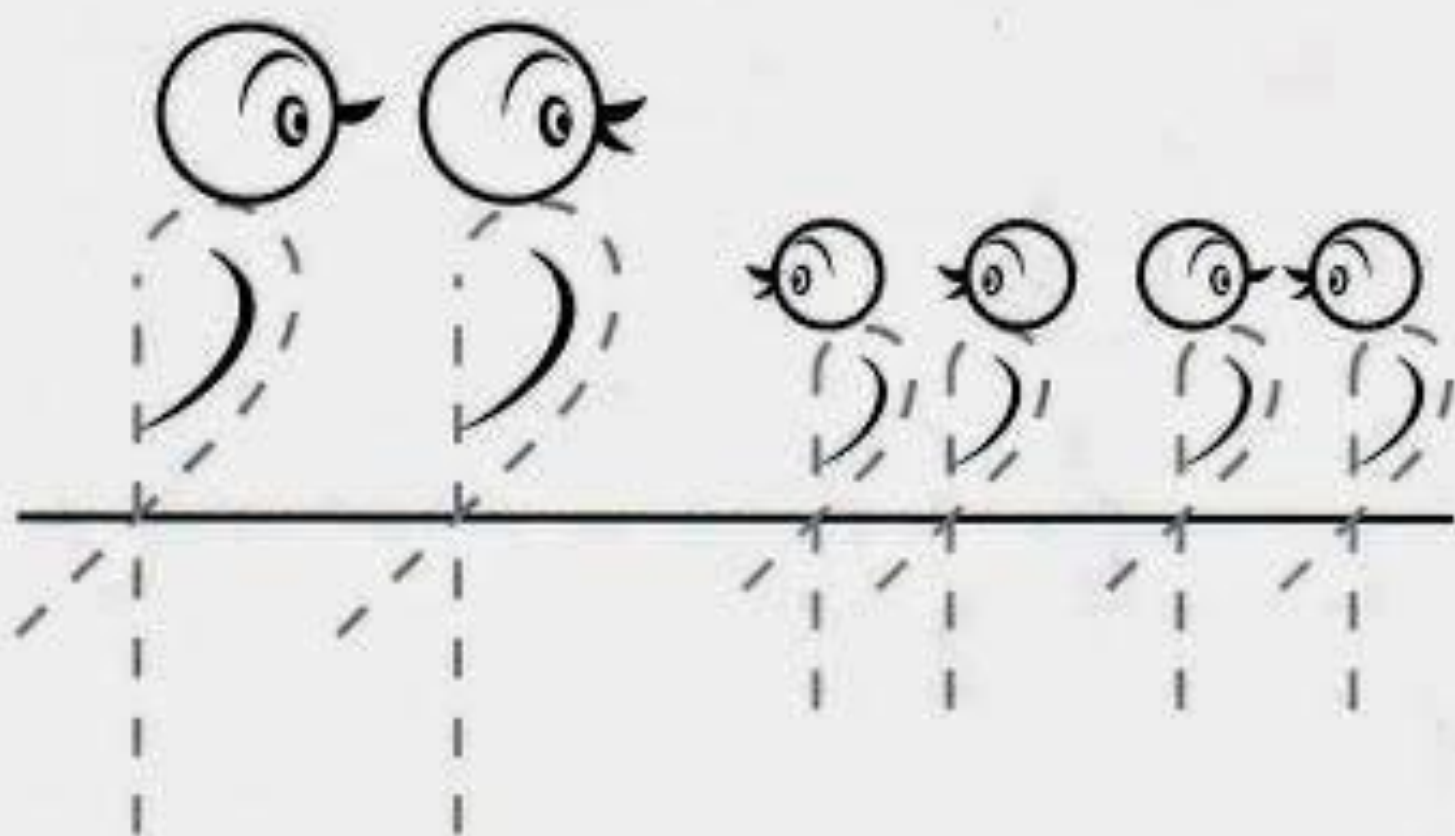
Att: è Primavera sono arrivate le rondini.
Completa il tratteggio e colora

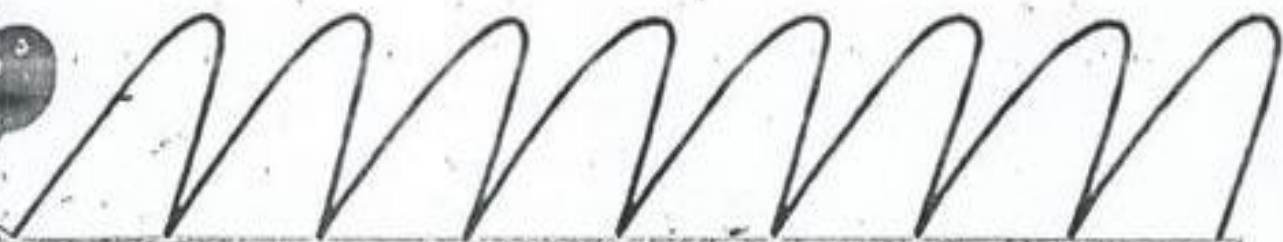
Ob: Conoscere aspetti della Primavera.
Sviluppo di abilità grafomotorie

ZAZPÍVALA VLAŠTOVIČKA, ŽE JE KONEC LÉTA,
ODLETĚLA ZA SLUNÍČKEM DO ŠIRÉHO SVĚTA.

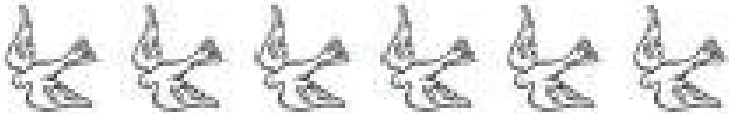
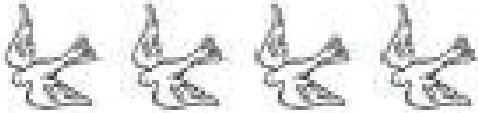
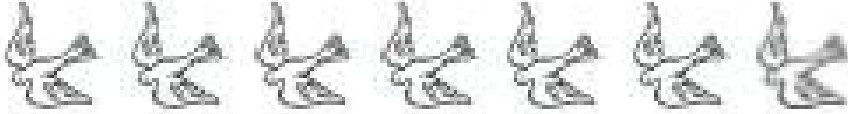
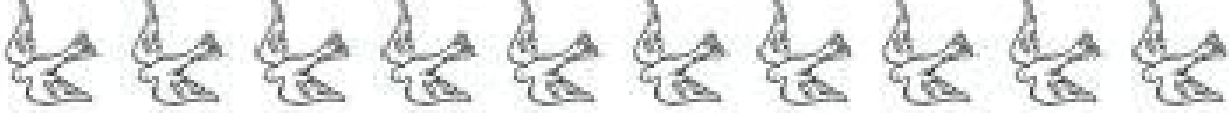
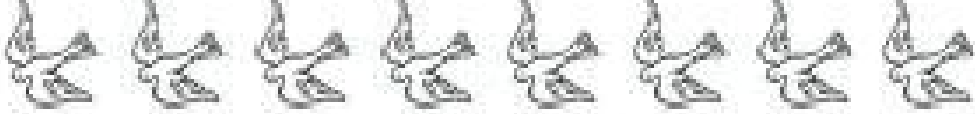
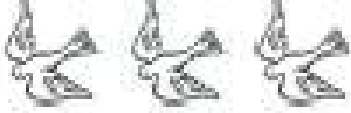

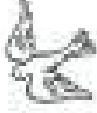
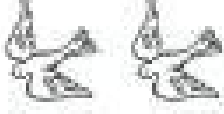
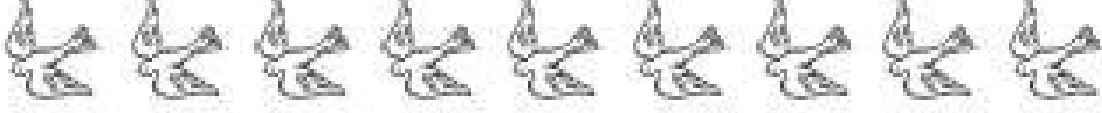

VLAŠTOVKY

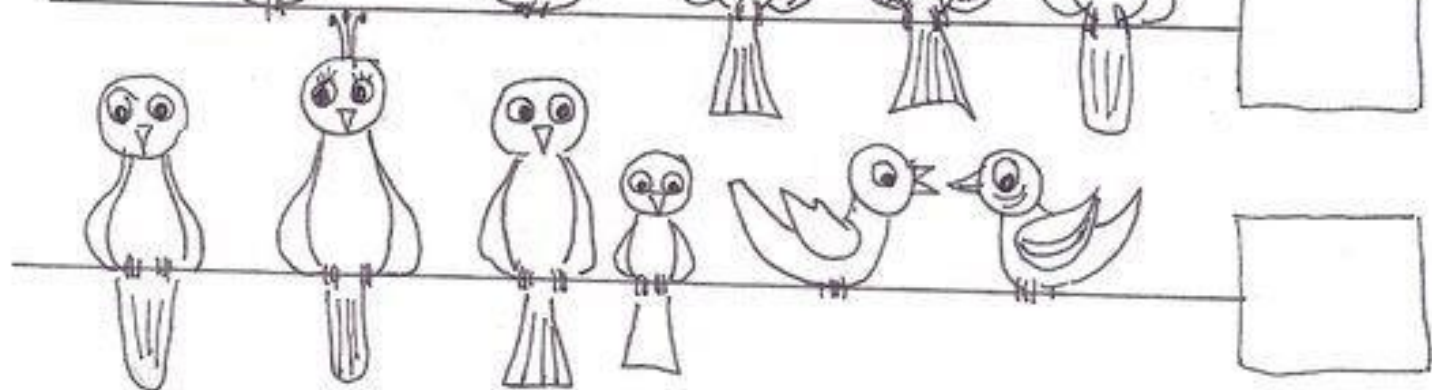
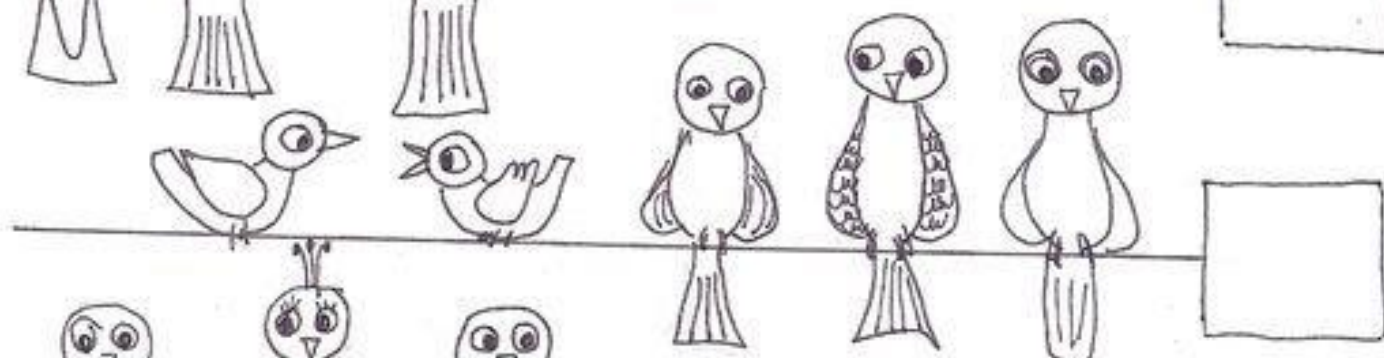
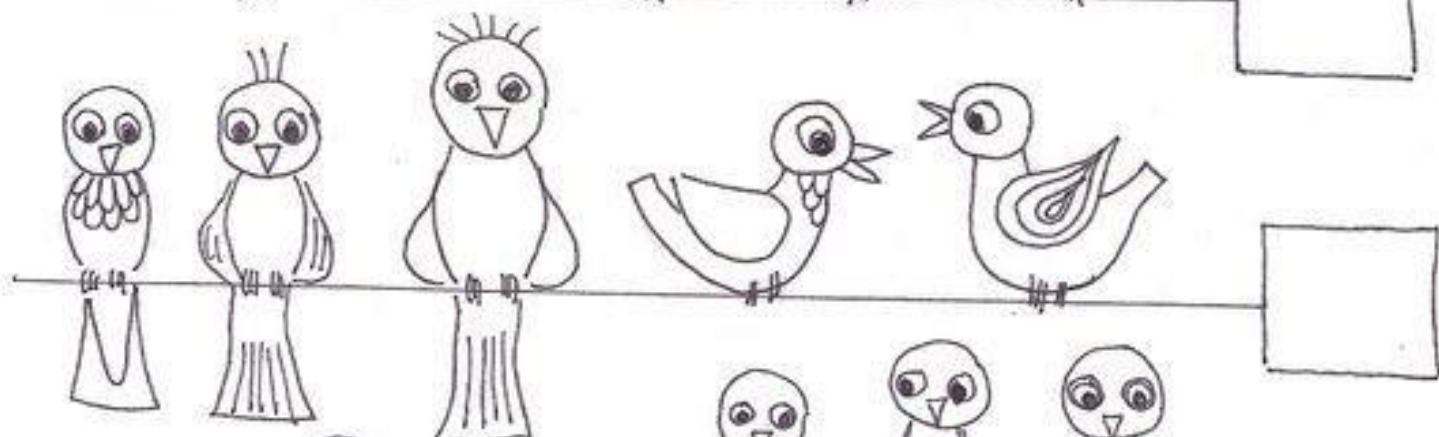
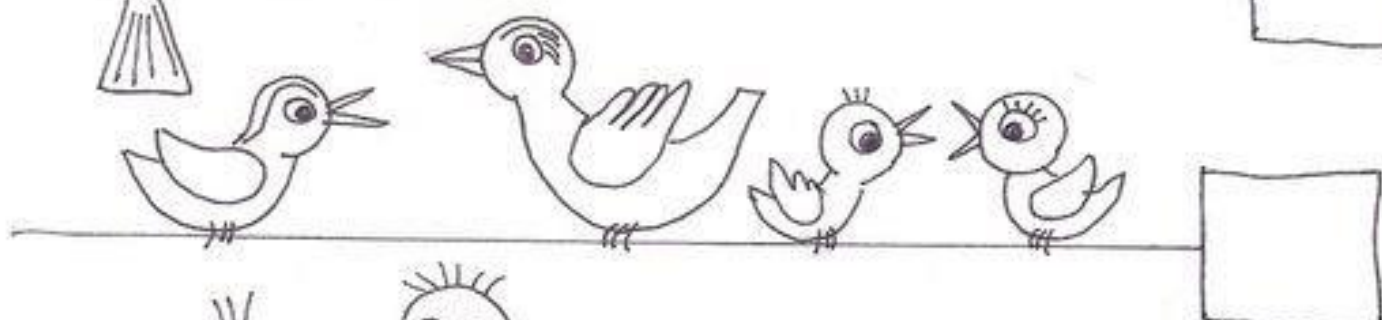
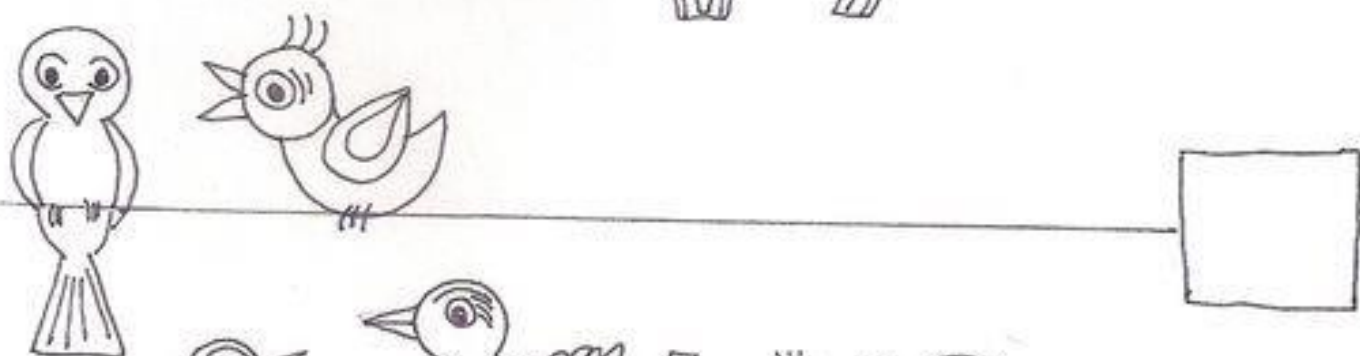
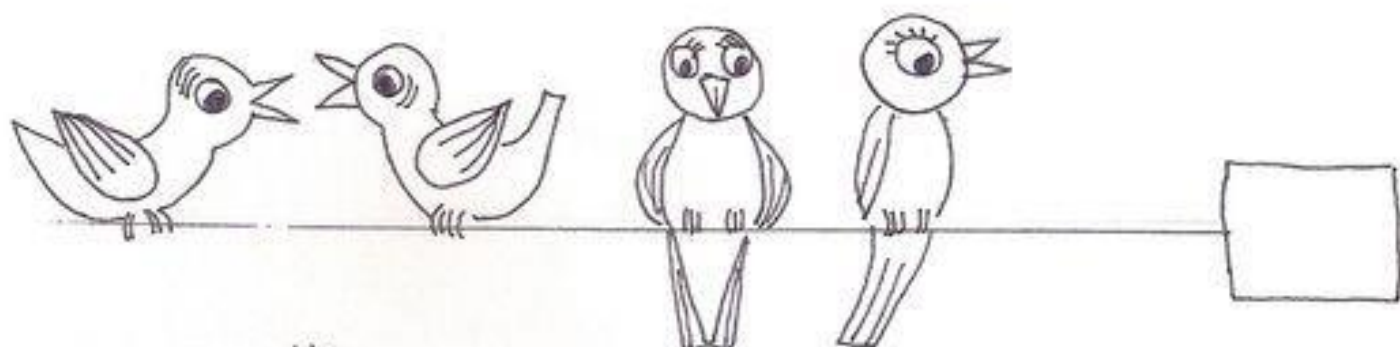
Vlaštovky vymyslely soutěž: jedna skupina bude dělat kličky směrem nahoru od drátu, druhá směrem dolů. Obě skupiny se snaží udělat co nejhezčí kličky, pomůžeš jim?

Spočítej ptáčky a do rámečku zapiš správný počet (číslovkou – pokud zvládneš nebo pomocí puntíků)

Pracovní list: Ptáci na drátě

Zapiš do čtverečků číslici nebo tečky tak, aby odpovídaly počtu ptáků na drátě. Ptáky můžeš vybarvit, označit největšího, spočítat, kolik ptáků sedí k tobě stranou nebo čelem...

Spočítej a zakroužkuj správnou číslici

1

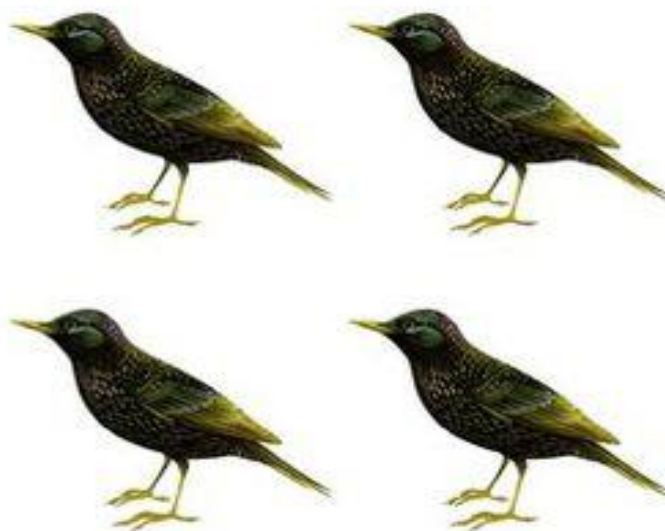
3

2

3

1

4

3

2

1

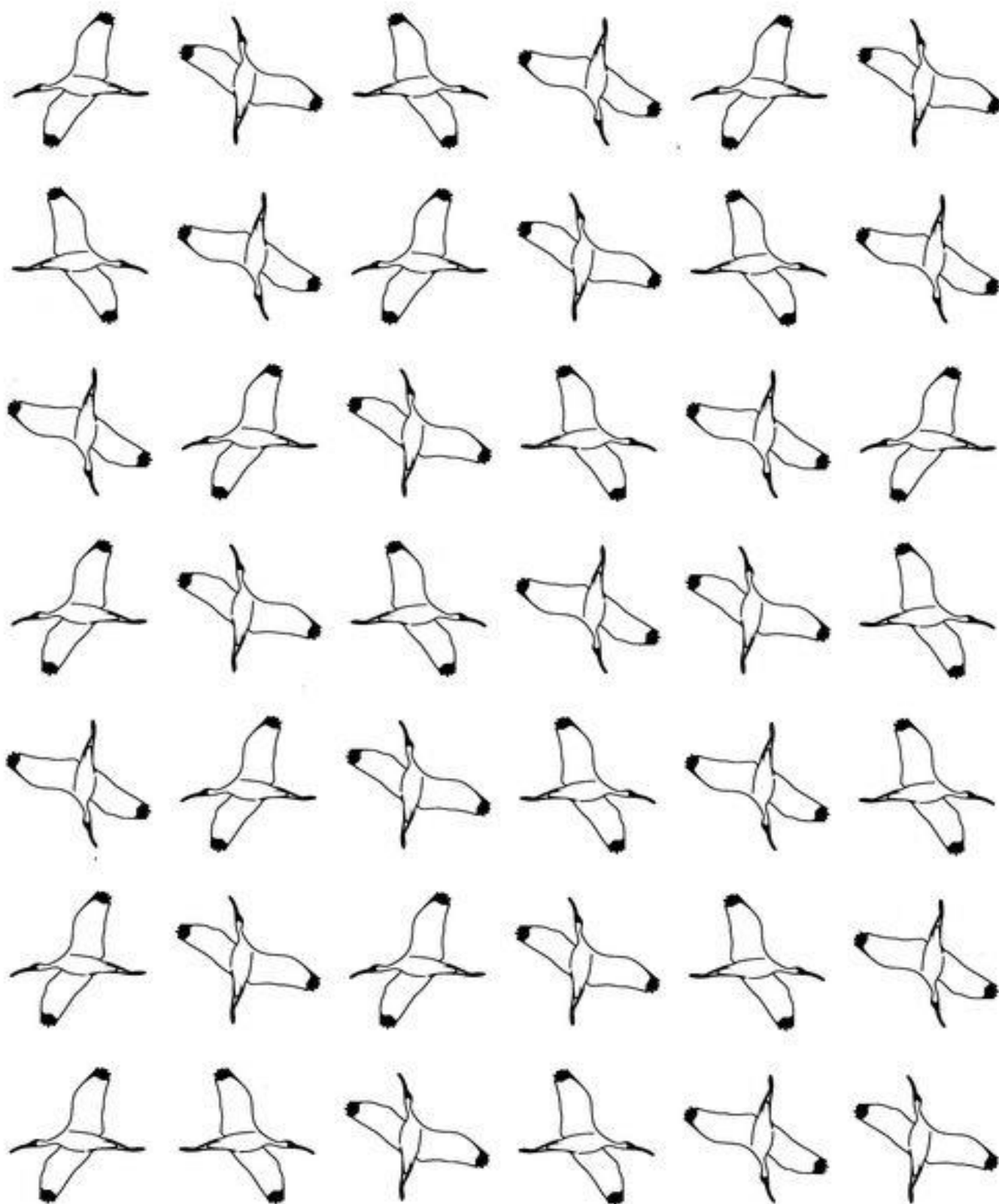
1

3

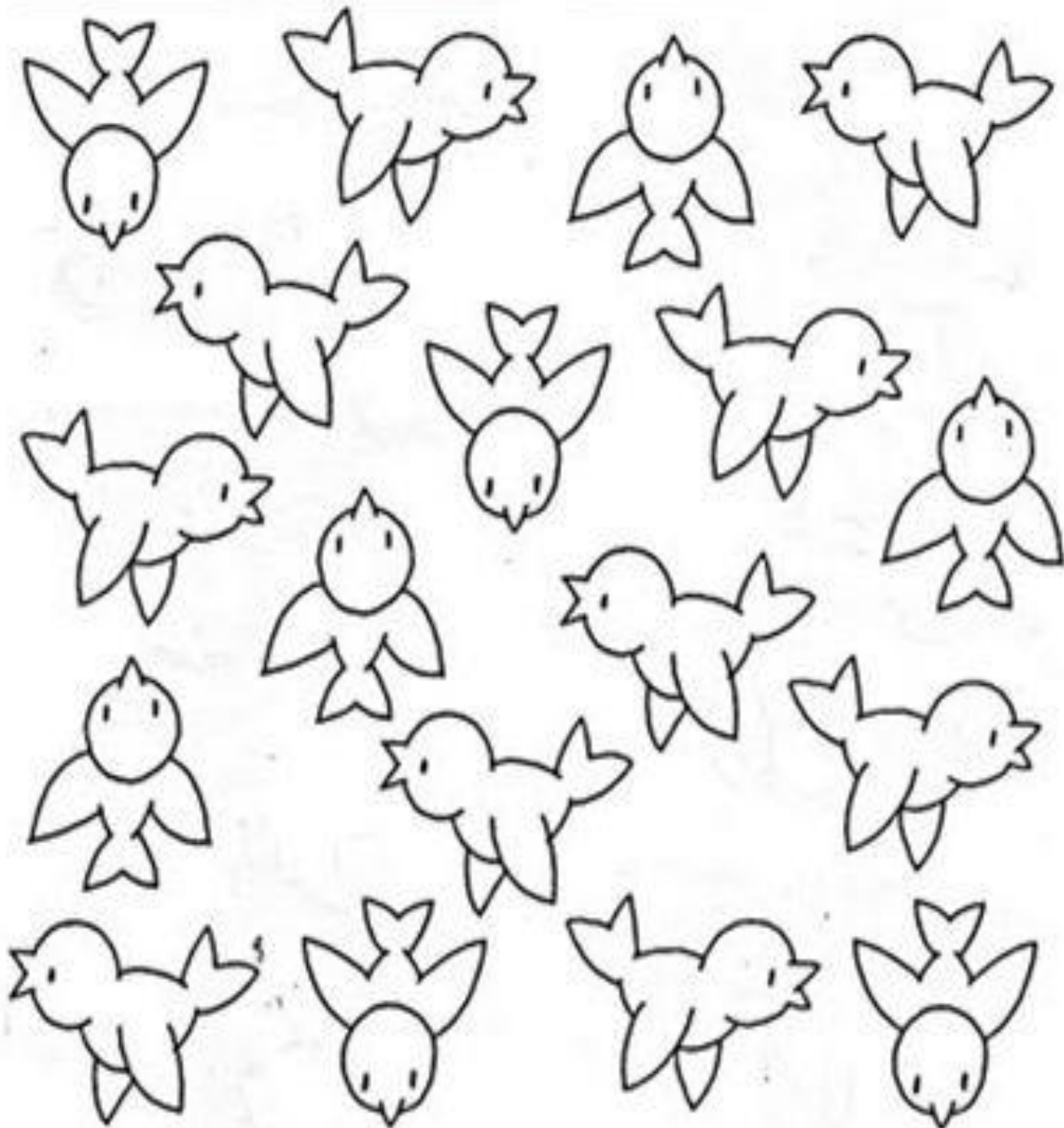
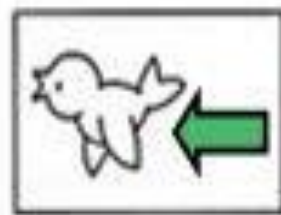
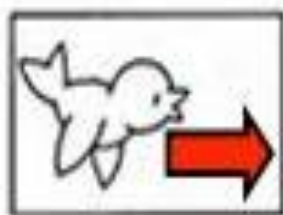
4

PTÁCI

Všechny ptáky, kteří letí nahoru, vybarvi modře. Ptáky letící doprava zeleně. Ti, kteří letí doleva, zůstanou bílí. Ty, kteří letí dolů, vybarvi modře.

Vybarvi ptáčky podle směru, kterým letí

NABÍDKA OMALOVÁNEK

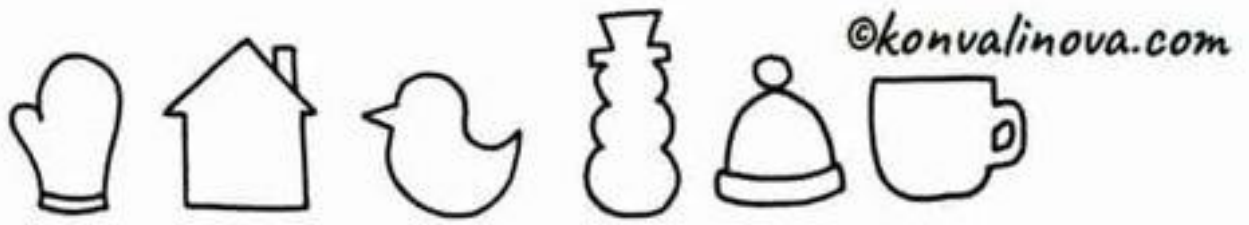
1 = Yellow

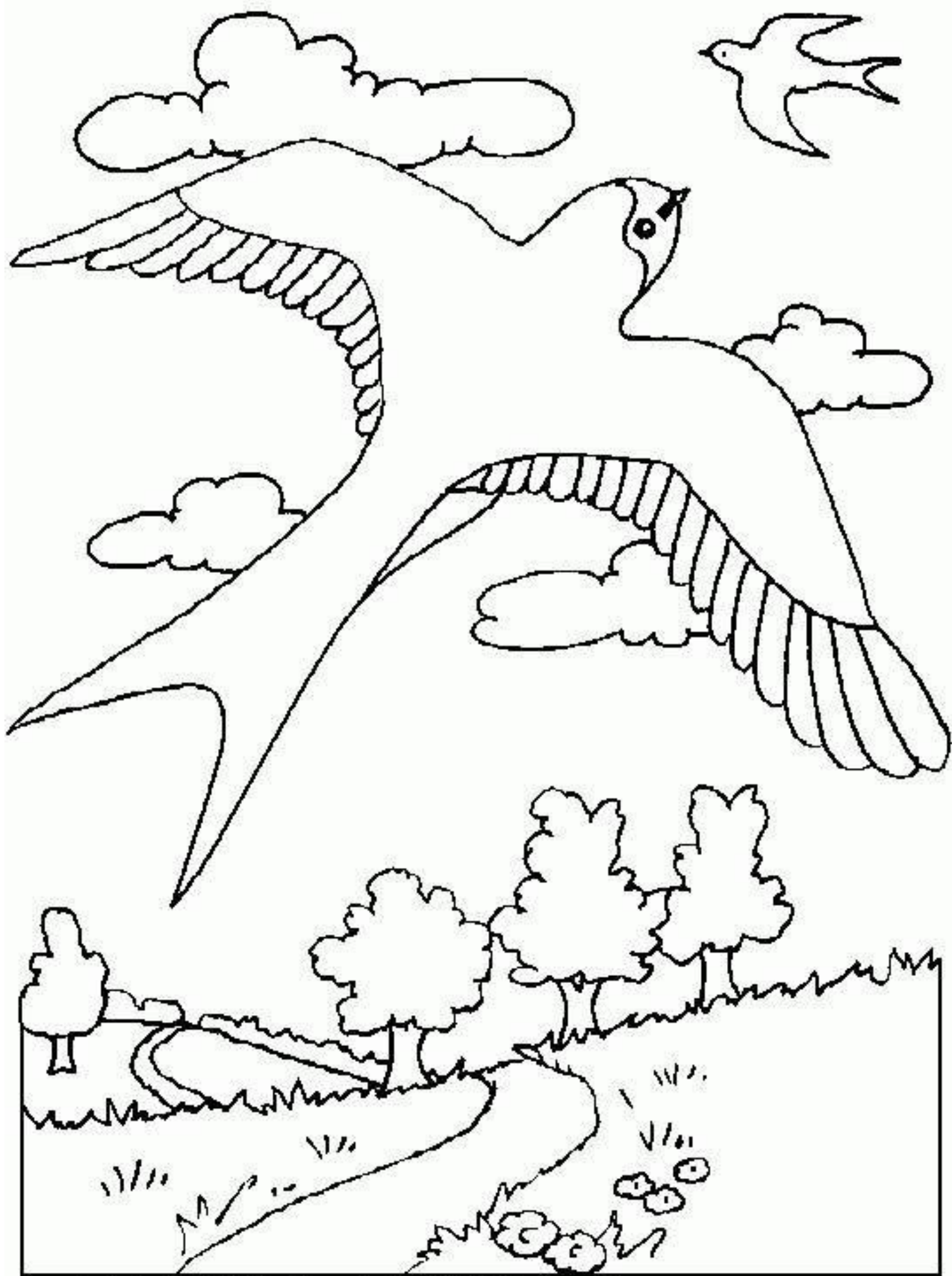
2 = Dark Green

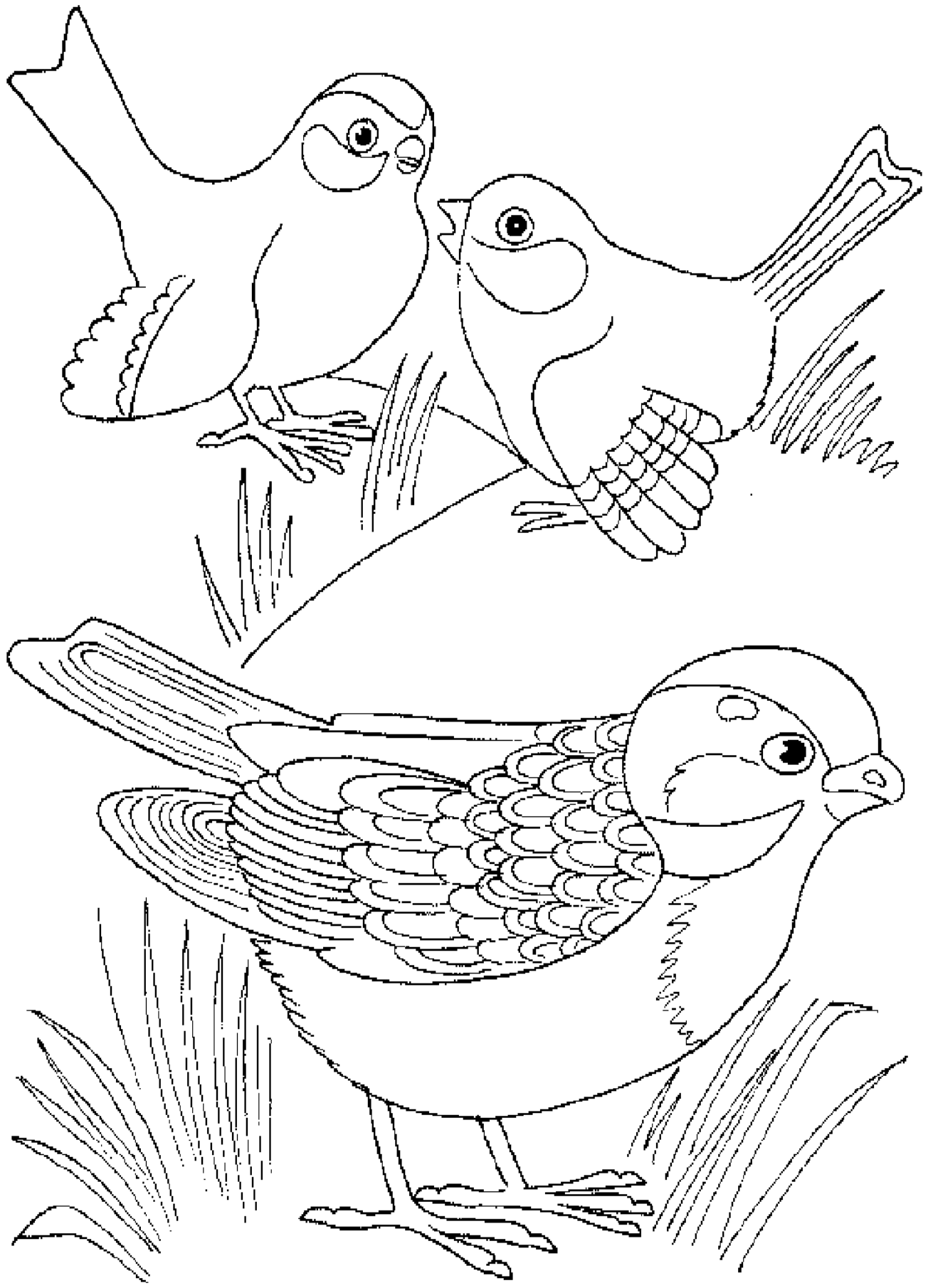
3 = Light Green

4 = Blue

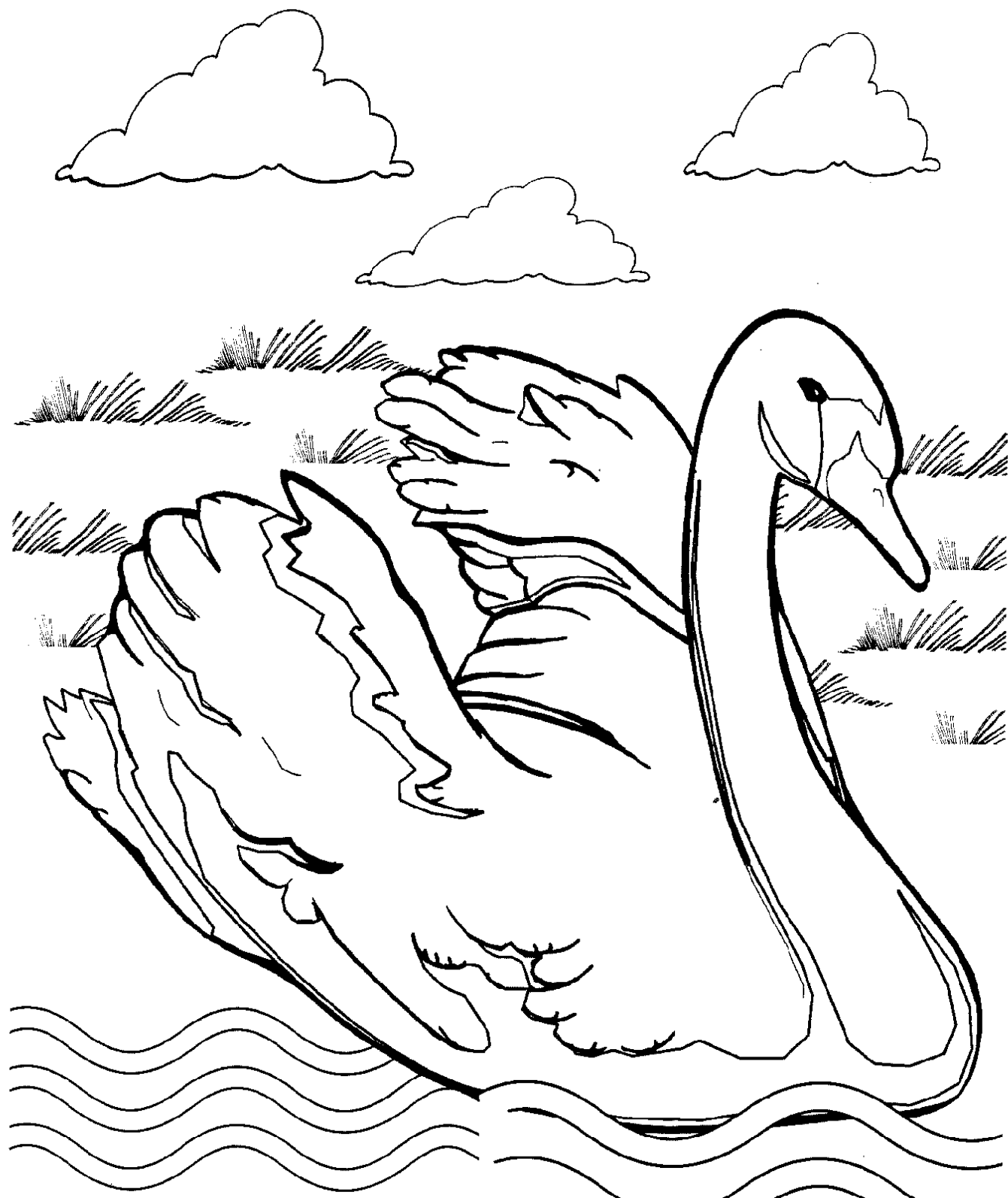
5 = Purple

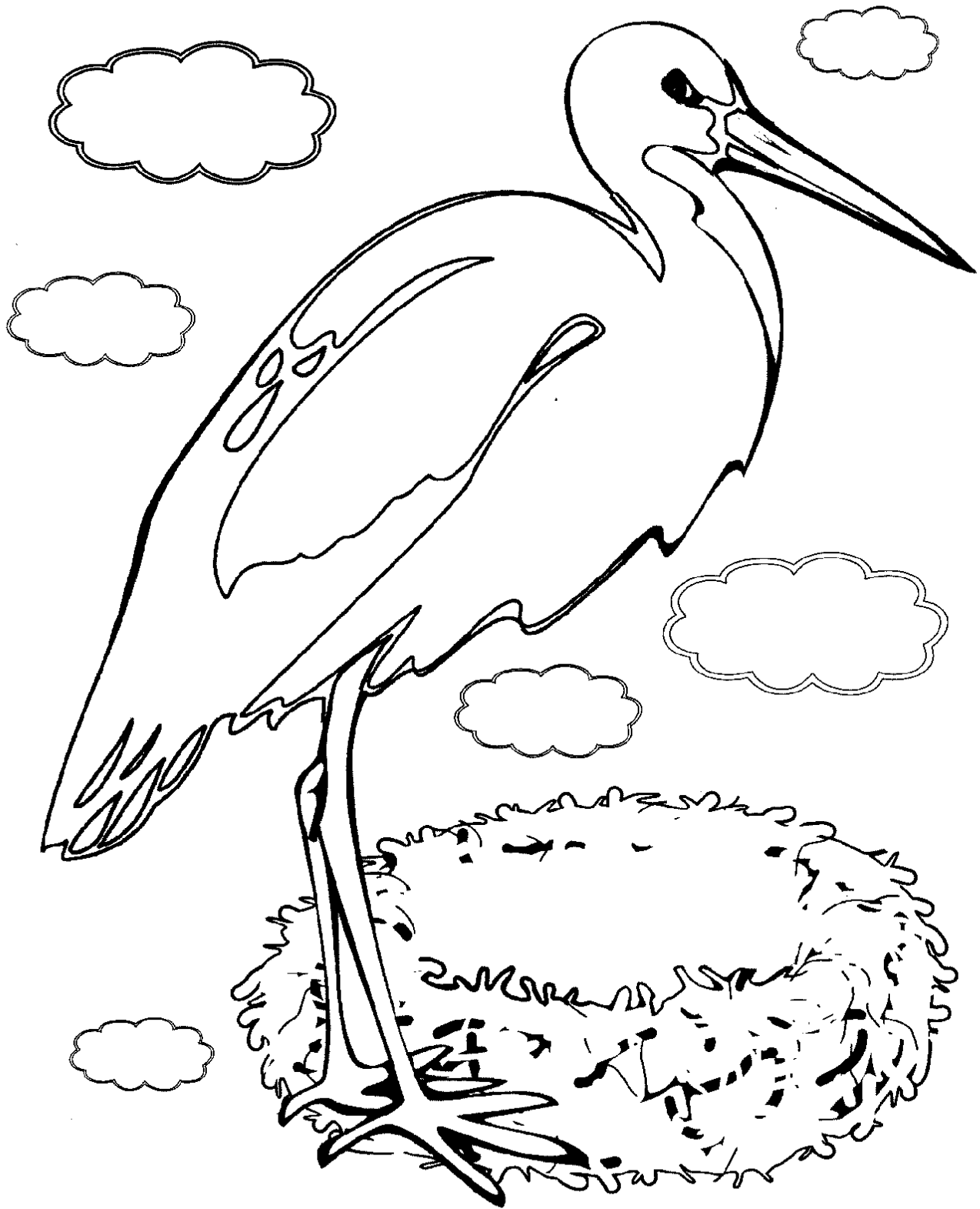

Labuť

Ếp

